

Revizija učinka

TROŠENJE JAVNIH SREDSTAVA IZ BUDŽETA FEDERACIJE BiH ZA UGOVORE O DJELU

Sarajevo, januar 2014.godine

PREDGOVOR

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH u okviru svog poslovanja vrši finansijsku reviziju, reviziju učinka i druge specijalne revizije. Prilikom vršenja revizije učinka Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH se pridržava odredbi Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine¹, ISSAI revizijskih standarda², Principa revizije učinka i Vodiča za reviziju učinka.³

Revizija učinka predstavlja neovisno i objektivno ispitivanje poduhvata vlade, njenih programa ili organizacija koji se odnosi na jedan ili više aspekata: ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti sa ciljem ostvarivanja izvjesnih poboljšanja.

Ključni principi na kojima se temelji revizija učinka se ukratko mogu opisati na slijedeći način:

- princip ekonomičnosti znači minimalan utrošak sredstava,
- princip efikasnosti znači postizanje najboljih rezultata korištenjem raspoloživih resursa i
- princip efektivnosti podrazumjeva ostvarivanje postavljenih ciljeva.

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine je izvršio reviziju učinka na temu „Trošenje javnih sredstava iz Budžeta Federacije BiH za ugovore o djelu“.

Podaci i informacije su prikupljeni od institucija koje se finansiraju iz Budžeta FBiH, kao i iz drugih izvora. Detaljnija analiza podataka i intervjui su urađeni na uzorku (16 federalnih institucija) i to: Parlament FBiH, Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH, Vlada FBiH, Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova, Federalno ministarstvo pravde, Federalno ministarstvo finansija, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, Federalno ministarstvo zdravstva, Federalno ministarstvo trgovine, Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica i Federalno ministarstvo okoliša i turizma.

U skladu sa odredbama Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH, Ured za reviziju Vam je dostavio Nacrt izvještaja revizije učinka na temu „Trošenje javnih sredstava za ugovore o djelu“ sa ciljem da se o istom očitujete. Nakon očitovanja na Nacrt izvještaja od strane 49 institucija FBiH, revizorski tim je opravdane primjedbe inkorporirao u tekst izvještaja i sačinio Konačan izvještaj revizije učinka.

Reviziju je proveo revizijski tim: Vildana Džaferović, vođa tima i Sanela Kadić, član tima.

Zamjenik generalnog revizora**Branko Kolobarić, dipl.oec.****Generalni revizor****Dr.sc. Ibrahim Okanović, dipl.oec.**

¹ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 22/06

² ISSAI - Odluka o preuzimanju okvira međunarodnih standarda vrhovnih revizijskih institucija – ISSAI okvir u Bosni i Hercegovini („Službene novine BiH“, broj 38/11)

³ Koordinacioni odbor VRI donio je odluku o usvajanju : Principa revizije učinka (2009.godine) i Vodiča za reviziju učinka (2013.godine)

SADRŽAJ

REZIME.....	1
NALAZI	1
ZAKLJUČCI	1
PREPORUKE.....	1
1. UVOD.....	3
1.1. Pozadina.....	3
1.2. Cilj revizije i revizorska pitanja	3
1.3. Obim revizije i ograničenja.....	4
1.4. Kriteriji revizije	4
1.5. Izvori podataka i metode revizije.....	5
1.6. Struktura izvještaja	5
2. ZAKONSKA REGULATIVA.....	6
2.1. Ugovori o djelu	6
2.2. Planiranje, utrošak i nadzor sredstava za ugovore o djelu	6
3. NALAZI	7
3.1. Federalne institucije nisu uspjele da smanje troškove ugovora o djelu	7
3.2. Nema provjere regularnosti (zakonitosti) niti opravdanosti ugovora o djelu	8
3.3. Nedostatak planiranja ugovora o djelu.....	8
3.4. Ugovori o djelu se često potpisuju sa istim osobama	8
3.5. Ugovore o djelu obično neovisno zaključuju rukovodioci federalnih institucija	9
3.6. Nema procedura praćenja zaključenih ugovora o djelu	11
3.7. Federalne institucije ne daju dovoljno informacija o ugovorima o djelu	11
4. ZAKLJUČCI	12
5. PREPORUKE.....	14
PRILOZI.....	15
REFERENCE:.....	29

REZIME

Parlament FBiH donio je Zakon o načinu ostvarivanja ušteta u Federaciji BiH⁴. Vlada Federacije BiH suočena je između zahtjeva budžetskih korisnika i prioriteta koji nadilaze nivo raspoloživih sredstava. Iz tog razloga Vlada FBiH donosi odluke kojim treba obezbjediti smanjenje neproaktivne javne potrošnje, jer se povećava budžetski deficit. Iznos sredstava za ugovore o djelu se iz godine u godinu povećava u odnosu na opredjeljenja Vlasti, a mediji ističu da je veliki broj zaključenih ugovora o djelu, te da je država idealan poslodavac.

Provedenim istraživanjem i odgovorima na postavljena pitanja, revizija je došla do saznanja da javna potrošnja sa prikazanim načinom provođenja aktivnosti institucija, ne može proizvesti bolje rezultate. Revizijski tim je svjestan da postoje i drugi problemi koji imaju uticaj na povećanje javne potrošnje, ali se u ovom istraživanju fokusirao na ispitivanje trošenja sredstava za ugovore o djelu, zaključeni na nivou korisnika budžeta Federacije BiH.

NALAZI

Revizija je utvrdila da institucije na nivou Federacije nisu poduzele sve potrebne aktivnosti kako bi se smanjila neproaktivna javna potrošnja u kojoj su i sredstva za ugovore o djelu.

Na osnovu navedenog revizorski tim daje slijedeće nalaze:

- Federalne institucije nisu uspjele da smanje troškove ugovora o djelu.
- Nema provjere regularnosti, niti opravdanosti zaključenih ugovora o djelu.
- Postoje nedostaci u planiranju ugovora o djelu.
- Ugovori o djelu se često potpisuju sa istim osobama.
- Ugovore o djelu obično neovisno zaključuju rukovodioci federalnih institucija
- Nema procedura praćenja zaključenih ugovora o djelu.
- Federalne institucije ne daju dovoljno informacija o ugovorima o djelu.

ZAKLJUČCI

Revizorski tim je zaključio da većina federalnih institucija nije ispoštovala opredjeljenja vlasti da se smanji neproaktivna javna potrošnja. Neke aktivnosti su u određenoj mjeri unaprijedile proces, međutim, one nisu značajnije uticale na smanjenje ukupnih izdataka za ugovore o djelu.

Ne postoji jasno definisana pravila za realizaciju sredstava za ugovore o djelu izuzev Odluke o načinu obrazovanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodioca federalnih organa državne službe.

PREPORUKE

Ured za reviziju institucija u FBiH proveo je reviziju učinka, koja se odnosi na ugovore o djelu, te procijenio da su federalne institucije mogle smanjiti izdatke, te ostvariti uštedu značajnih sredstava, koja su se mogla usmjeriti na druge projekte čijom bi se implementacijom mogla ostvariti dodatna vrijednost.

Provedenom revizijom su identificirani nedostaci u aktivnostima federalnih institucija u zaključivanju ugovora o djelu, te revizija daje preporuke:

⁴ Objavljen u Službenim novinama Federacije BiH, broj 50/09

Vlada FBiH treba da razmotri slijedeće preporuke:

- Da osigura da federalne institucije u narednom periodu ostvare opredjeljenja i ciljeve Vlade FBiH, kako bi se uticalo na smanjenje deficita u Budžetu Federacije BiH.
- Da donese jedinstvene i obavezne procedure za koje poslove i koliko dugo mogu trajati ugovori o djelu, te obezbjedi transparentnost u načinu izbora osoba sa kojima se potpisuju te osiguraju sistem nadzora i praćenja njihovih ostvarenih rezultata.
- Da poduzme aktivnosti da se ne zaključuju ugovori o djelu za poslove koje za potrebe federalnih institucija vrši Služba za zajedničke poslove organa i tijela Vlade FBiH.

Institucije treba da implementiraju slijedeće preporuke:

- Da izvrše cjelokupnu analizu planiranja i utroška sredstava za ugovore o djelu, kako bi se stvorile osnovne pretpostavke za smanjenje neproduktivne javne potrošnje.
- Da osiguraju da se ne zaključuju ugovori o djelu za obavljanje poslova iz nadležnosti institucije i da se ugovori ne mogu produžavati iz mjeseca u mjesec sa istim osobama za redovne poslove, te da isti sadrže mjerljive indikatore kako bi se mogli mjeriti rezultati urađenog posla.
- Da u okviru planiranja sredstava za ugovorene usluge, kod dijela koji se odnosi na ugovore o djelu, odredi cilj za koje poslove se mogu zaključivati ugovori i kakve rezultate treba ostvariti.
- Da realizaciju odobrenih sredstava za ugovorene usluge Budžeta FBiH, za ugovore o djelu vrše na osnovu godišnjih planova.
- Da uspostave proaktivnu razmjenu informacija i saradnju sa drugim institucijama i službama u svrhu smanjenja neproduktivnih troškova zaključivanjem ugovora o djelu.

Ovim revizijom analiziran je samo jedan od problema u oblasti javne potrošnje, ali u ovoj oblasti ima i drugih problema koji bi se mogli revidirati drugim istraživanjem revizije učinka. Ipak ovo istraživanje treba da posluži nadležnim institucijama na svim nivoima vlasti, kako bi poduzele aktivnosti i izvršile određene promjene, koje bi omogućile da se ostvari ušteda javnih sredstava i smanji deficit u budžetima.

1. UVOD

1.1. Pozadina

Prema prikupljenim podacima u predstudijskim istraživanjima provedenim u oblasti predmetne teme, tim za reviziju je konstatovao da iznos sredstava za ugovore o djelu se iz godine u godinu povećava. Izdaci u 2011.godini povećani za više od 50% u odnosu na raniji period.⁵ Prethodnih godina u izvještajima finansijske revizije, konstatovano je da je značajan broj federalnih institucija zaključivao ugovore o djelu za obavljanje poslova i zadataka utvrđenih Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji. Pojedini ugovori o djelu su zaključivani sa izvršiocima posla u kontinuitetu tokom cijele godine. U nekim slučajevima nisu sačinjeni i prezentirani izvještaji o obavljenim poslovima i zadacima za koje je ugovor i zaključen.⁶

Opredjeljenja Vlasti na smanjenju javne potrošnje iskazana su u Programu rada Vlade FBiH za mandatni period 2011-2014.godine. Federalne institucije treba da poduzmu aktivnosti na smanjenju udjela neproduktivne u korist produktivne javne potrošnje.⁷ Parlament FBiH donio je Zakon o načinu ostvarivanja ušteda u Federaciji BiH.⁸

Budžet je primarni instrument za izradu politika svake vlade i sve vlade se suočavaju sa dilemom potrebnih sredstava koje nadmašuju nivo raspoloživih. Tako ni Bosna i Hercegovina, ni Federacija BiH nije izuzetak u tom smislu. Vlada Federacije BiH suočena sa zahtjevima budžetskih korisnika i prioritetima koji nadilaze nivo raspoloživih sredstava, se obavezala da donosi odluke kojim će obezbijediti smanjenje neproduktivne javne potrošnje.⁹

Prema informacijama koje iznose mediji, budžetska sredstva se troše na ugovore o djelu i postoji veliki broj zaključenih ugovora. Istovremeno se navodi da je za mnoge građane koji se više od dva desetljeća suočavaju sa nesigurnim političkim okruženjem, nezaposlenošću i uništenom ekonomijom, država idealan poslodavac.¹⁰

Zbog svega navedenog Ured za reviziju institucija u FBiH je odlučio da provede ovu reviziju kako bi davanjem preporuka i provođenjem istih, moglo ostvariti smanjenje deficita budžeta i neproduktivne javne potrošnje na nivou Federacije BiH.

1.2. Cilj revizije i revizorska pitanja

Cilj revizije je da ispita da li su aktivnosti federalnih institucija vezanih za ugovore o djelu bile usmjerene na ostvarivanje opredjeljenja datih u Programu rada Vlade FBiH. Aktivnosti su sagledane kroz proces planiranja sredstava, utroška i ostvarenih rezultata, kao i razloge zaključivanja ugovora o djelu. Takođe je analizirano da li su federalne institucije kod utroška sredstava za ugovore o djelu obezbijedile adekvatnu transparentnost i nadzor.

Glavno revizorsko pitanje:

DA LI SE UPRAVLJANJE UGOVORIMA O DJELU VRŠI EFIKASNO I NA KOJI NAČIN SE DOPRINOSI SMANJENJU JAVNE POTROŠNJE?

⁵ Izvještaji finansijske revizije Ureda za reviziju institucija u FBiH

⁶ Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2011. godinu

⁷ Program rada Vlade FBiH 2011-2014.godina

⁸ Objavljen u Službenim novinama Federacije BiH, broj 50/09

⁹ Dokument okvirnog budžeta 2010-2012.godina

¹⁰ Centra za istraživačko novinarstvo (CIN) iz Sarajeva članak

Potpitanja:

1. Da li je Vlada FBiH donijela procedure za efikasno upravljanje ugovorima o djelu?
2. Da li federalne institucije upravljaju ugovorima o djelu na način koji omogućava ostvarivanje opredjeljenja vlasti?

1.3. Obim revizije i ograničenja

Revizija je obuhvatila informacije federalnih institucija koje su iskazale troškove na ugovorima o djelu, a finansiraju iz Budžeta FBiH. Od 57 institucija, samo 4 institucije nisu dostavile tražene podatke iz upitnika, a iste su po iskazanim podacima u bruto bilansima utrošile oko 5% ukupnih sredstava za ove namjene.¹¹ Nakon očitovanja na Nacrt izvještaja revizije učinka, podatke je dostavio: Ustavni sud FBiH, Federalni zavod za poljoprivredu i Federalno pravobranilaštvo.

Procijenjene su aktivnosti institucija u planiranju i utrošku sredstava za ugovore o djelu, te transparentnost i nadzor, na osnovu podataka iz upitnika. Obavljena je posjeta kod 16 federalnih institucija koje su odabrane za uzorak¹². Urađen je intervju sa odgovornim osobama iz tih federalnih institucija.

Revizijom je obuhvaćen vremenski period za 2010., 2011. i 2012.godinu.

Institucije na kantonalnom i općinskom nivou nisu bile predmetom analize u ovoj reviziji. Takođe, revizija nije analizirala podatke koji se odnose na JP „Autoceste FBiH“ i Ombudsmena FBiH jer su isti bili korisnici budžetskih sredstava samo u 2010.godini.

Revizija se nije bavila radnim opterećenjem institucija na nivou Federacije BiH, niti sistematizacijom radnih mjesta, kao ni popunjenosti iste.

1.4. Kriteriji revizije

Revizija je kao kriterij koristila opredjeljenja Vlasti koja proizilaze iz javne odgovornosti nadležnih institucija koje imaju obavezu da kreiraju i provode mjere i aktivnosti na osnovu procjene stanja u Budžetu FBiH. Obzirom da se fiskalna slika iz godine u godinu pogoršava, nužne su korjenite promjene. U prilog tome ide i stav međunarodnih finansijskih institucija prisutnih u BiH, koje su pored vlasti u Federaciji BiH, iskazale potrebu da dođe do smanjenja javne potrošnje.

Stand-by aranžman zaključen sa MMF-om obavezuje da svi nivoi vlasti, zbog potrebe smanjenja deficita u budžetu, trebaju smanjiti javnu potrošnju. Da bi ispoštovao uslove Stand-by aranžmana, Parlament FBiH je donio Zakon o načinu ostvarivanja ušteda u Federaciji BiH.¹³

Opredjeljenje Vlasti je da, u posmatranom periodu, federalne institucije mogu da potroše najviše sredstava za ugovore o djelu u visini isplaćenih za decembar 2008.godine, umanjene za 50%.

¹¹ Ustavni sud FBiH (3.612 KM); Federalno pravobranilaštvo (8.600 KM), Federalna novinska agencija (489.937 KM) i Federalni zavod za poljoprivredu (25.935 KM);

¹² Stručne službe Parlamenta FBiH, Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH, Vlada FBiH i Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova, Federalno ministarstvo pravde, Federalno ministarstvo finansija, Federalno ministarstvo energetike, rudarstva i industrije, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, Federalno ministarstvo zdravstva, Federalno ministarstvo trgovine, Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica i Federalno ministarstvo okoliša i turizma

¹³ Objavljen u Službenim novinama Federacije BiH, broj 50/09

1.5. Izvori podataka i metode revizije

U predstudijskim i studijskim istraživanjima prikupljene su informacije radi sticanja potpune i objektivne slike o planiranju i utrošku sredstava za ugovore o djelu. Primarni izvori su podaci nadležnih institucija koje se finansiraju iz Budžeta FBiH.

U kontekstu aktivnosti nadležnih planskih federalnih nivoa prikupljena je dokumentacija na osnovu koje se planiraju i troše sredstva za ove aktivnosti. Korišteni su i dokumenti i preporuke međunarodnih finansijskih organizacija, koje je prihvatila ili potpisala BiH, odnosno Federacija BiH.

Kako bi se shvatio način na koji federalne institucije planiraju i troše budžetska sredstva, prilikom revizije prikupljeni su podaci i informacije o procesu planiranja sredstava. Revizijskim istraživanjem utvrđeno je da se tokom godine odobrena sredstva mijenjaju preraspodjelama i rebalansima. Takođe, sagledano je da li su ostvareni zacrtani zadaci, te na koji način se vrši izbor osoba sa kojom se zaključuje ugovor i na koji način se vrši nadzor urađenog posla. Za potrebe revizije, korištene su sljedeće metode:

- proučavanjem studija, koje su izradile stručne institucije, sa prijedlogom mjera za smanjenje javne potrošnje,
- proučavanjem relevantnih dokumenata neophodnih za predmet revizije, strateških i okvirnih planova, izvještaja, dostupnih statistika, te
- proučavanjem međunarodnih studija i praksi.

Zatim je prikupljena i analizirana dokumentacija u kojoj su navedeni razlozi zaključivanja ugovora o djelu. U tom kontekstu organizovani su sastanci i intervjui sa odgovornim osobama institucija iz uzorka. Takođe su prikupljene i informacije i podaci iz okruženja i koristila i druge izvještaje i prezentacije, kao i dostupne publikacije i informacije sa web-site.

Da bi se dobili odgovori na revizijska pitanja (pored gore navedenih metoda), korištene su metode i tehnike kao što su: analiza dokumentacije, statističke metode, deskriptivna metoda, provođenje intervjua, upitnika, kao i kombinacija nekih metodskih pristupa.

Na osnovu prikupljenih i analiziranih podataka i informacija, revizija učinka je procijenila aktivnosti federalnih institucija na smanjenju izdataka i ostvarenju ušteda što je bio i cilj politike Vlade FBiH u revidiranom periodu.

Sekundarni izvori, korišteni u reviziji, su informacije i podaci dobiveni od drugih institucija. Revizija se ponekad suočavala sa problemima prilikom prikupljanja podataka. Bilo je neophodno potvrđivati podatke kod različitih institucija, jer nema statističkog evidentiranja podataka o efektima ugovora o djelu, niti evaluacije istih, što može sa sobom nositi rizik pogrešne interpretacije. Radi određenih provjera i potvrda revizija je uspostavila saradnju sa stručnjacima koji su iznijeli svoja zapažanja na nalaze, zaključke i preporuke date u ovom izvještaju, kao i sa akademskom zajednicom.

1.6. Struktura izvještaja

Izvještaj je strukturiran na slijedeći način:

- Poglavlje jedan odnosi se na uvod, cilj revizije, revizorska pitanja, kriterije i metode;
- Poglavlje dva opisuje zakonsku regulativu i ulogu nadležnih institucija na nivou FBiH;
- Poglavlje tri predstavljaju nalaze revizije;
- U poglavlju četiri iz nalaza revizije izvedeni su zaključci;
- Poglavlje pet prikazuje preporuke čijom implementacijom bi se moglo osigurati smanjenje budžetskog deficita i promjene u javnoj potrošnji
- Prilozi sadrže dodatne analize i statističke pokazatelje.

Na kraju Izvještaja revizije učinka date su Reference svih korištenih materijala u ovoj studiji sa navedenim podacima o izvoru istih.

2. ZAKONSKA REGULATIVA

2.1. Ugovori o djelu

Pored redovnog zapošljavanja u javnom sektoru (ugovora o radu) omogućeno je i angažovanje lica za vršenje određenih poslova po osnovu ugovora o djelu. Ovi poslovi imaju uporište u pojedinačnim planovima federalnih institucija i njihove potrebe.

Napominjemo da u organima uprave se zaključuju dvije vrste ugovora i to: ugovor o djelu i ugovor o radu. Između navedene dvije vrste ugovora postoje bitne razlike koje se očituju i kod prava i obaveza za vrijeme obavljanja poslova. Zakon o radu reguliše samo radni odnos koji se zasniva Ugovorom o radu na neodređeno vrijeme ili na određeno vrijeme, dok se ugovorima o djelu ne zasniva stalni radni odnos.

Zakonom o obligacionim odnosima FBiH regulisano je da se ugovorom o djelu izvođač obavezuje da obavi određeni posao, kao što je izrada ili popravak neke stvari ili izvršenje nekog fizičkog ili intelektualnog rada i slično, a naručilac se obavezuje da mu za to plati naknadu.¹⁴ Na osnovu ugovora o djelu izvođač radi posao samostalno i za urađeni posao prima ugovorenu naknadu. Ugovor o djelu se u pravilu i zaključuje za obavljanje jednokratnog posla, gdje je važan rezultat rada. To znači da se ugovor o djelu zaključuje jednokratno na određeno vrijeme sa tačno preciziranim poslom koji se treba uraditi.

2.2. Planiranje, utrošak i nadzor sredstava za ugovore o djelu

Svake godine donosi se Budžet i Zakon o izvršavanju budžeta FBiH, a u okviru sredstava za ugovorene usluge federalne institucije planiraju sredstva za ugovore o djelu.

Federalno ministarstvo finansija, nakon usvajanja Budžeta FBiH na Parlamentu FBiH, obavještava pojedinačno korisnike o iznosu odobrenih budžetskih sredstava. Navedeno obavještenje sadrži i informaciju o iznosu sredstava za ugovorene usluge u okviru kojih su i sredstva za ugovore o djelu.

Rukovodilac federalne institucije donošenjem plana odlučuje koliko će sredstava od ukupno odobrenih sredstava na ugovorenim uslugama utrošiti za ugovore o djelu. Na osnovu mjesečnih i tromjesečnih operativnih planova federalne institucije vrše plaćanja ugovora o djelu.

Rukovodilac federalne institucije zaključuje ugovor o djelu i određuje vrstu i obim poslova i vrijeme u kome se ti poslovi trebaju završiti.

Federalni ministri i rukovodioci organa i tijela odgovorni su za računovodstvo, unutrašnju kontrolu i nadzor za odobrena sredstva po budžetu, što znači da su u predmetnom slučaju odgovorni i za nadzor nad utroškom sredstava za ugovore o djelu.¹⁵

Posljedice neadekvatnog planiranja utroška sredstava i nadzora nad trošenjem javnih sredstava imaju za posljedicu iskazivanje deficita u budžetu. Upravo iz tog razloga, a pozivajući se i na zaključeni Stand-by aranžman sa MMF-om, Parlament FBiH je donio Zakon o načinu ostvarivanja ušteda u FBiH¹⁶. Na osnovu donesenog propisa federalne institucije su trebale poduzeti aktivnosti kako bi se ostvarile uštede i smanjila neproduktivna javna potrošnja.

¹⁴ Zakon o obligacionim odnosima ("Službeni list RBiH", br. 2/92, 13/93 i 13/94 i "Službene novine Federacije BiH", br. 29/03)

¹⁵ Zakon o budžetu u FBiH i Zakon o trezoru u FBiH

¹⁶ Objavljen u Službenim novinama Federacije BiH, broj 50/09

3. NALAZI

U ovom poglavlju prezentirani su nalazi do kojih je revizija učinka došla u traženju odgovora na postavljena revizijska pitanja. Provedenim istraživanjem, tim za reviziju je procijenio da postoje određeni nedostaci u aktivnostima federalnih institucija pri trošenju sredstava za ugovore o djelu.

3.1. Federalne institucije nisu uspjele da smanje troškove ugovora o djelu

U posmatranom periodu, institucije na nivou Federacije BiH, su za ugovore o djelu potrošile više od 11 miliona KM u bruto iznosu i zaključile više od 7.500 ugovora. Sredstva su se povećavala iz godine u godinu. Revizija je procijenila da to nije u skladu sa opredjeljenjem Vlasti¹⁷ jer nisu ostvarene planirane uštede u trošenju sredstava za ugovore o djelu, što se može vidjeti u narednoj tabeli:

Tabela br. 1 Utrošak sredstava za ugovore o djelu po godinama za institucije koje se finansiraju iz Budžeta FBiH

Godina	Neto iznos utrošenih sredstava u 2008 godini koji treba da bude osnova za utrošak sredstava u KM	Neto iznos sredstava utrošen za ugovore o djelu u KM ¹⁸
2010.	3.870.700 umanjen za 50% = 1.935.350	3.212.948
2011.		3.579.038
2012.		3.075.268

Na osnovu podataka iz tabele revizija procjenjuje da je došlo do povećanja utroška sredstava za ugovore o djelu u odnosu na opredjeljenja vlasti.

Federalne institucije iz revizijskog uzorka (16 institucija), u posmatranom periodu, utrošile su više od 6,3 miliona KM i zaključile više od 5.300 ugovora o djelu. Analizom dokumentacije, revizorski tim je utvrdio da su tri institucije zaključile oko 64% ugovora iz uzorka (Federalno ministarstvo prostornog uređenja oko 41%, Federalno ministarstvo pravde oko 12% i Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata oko 12%) i utrošile oko 63% od ukupnih sredstva iz uzorka, što se daje u narednoj tabeli.

Tabela br. 2 Utrošak sredstava za ugovore o djelu po godinama za institucije iz uzorka

Godina	Neto iznos utrošenih sredstava u 2008 godini koji treba da bude osnova za utrošak sredstava u KM	Neto iznos sredstava utrošen za ugovore o djelu u KM
2010.	2.706.554 umanjen za 50% = 1.353.277	2.016.923
2011.		2.182.195
2012.		2.144.185

Na osnovu podataka iz tabele revizija procjenjuje da je došlo do povećanja utroška sredstava za ugovore o djelu u odnosu na opredjeljenja vlasti. Detaljnije: Prilog broj 1b.

Revizija je procijenila da ako bi se uzeli u obzir samo prethodno dati podaci iz uzorka bez dublje analize, mogla steći pogrešna slika. Zbog toga je revizija u analizi posebno sagledala informacije vezane za razloge zaključivanja ugovora. Tokom analize revizorski tim je izvršio selekciju ugovora o djelu na dvije grupe, na osnovu da li se sredstva za ugovore o djelu obezbjeđuju uplatom sredstava u Budžet FBiH od strane pravnih i fizičkih lica ili ne obezbjeđuju na ovaj način.

Prvu grupu čine ugovori o djelu koji proizilaze iz posebnih propisa kojima je regulisano da se određeni poslovi obavljaju putem radnih tijela (komisija, radnih grupa i druga tijela). Navedena radna tijela se formiraju za izdavanje odobrenja ili rješenja i/ili za polaganje stručnih/specijalističkih ispita po zahtjevu pravnih i fizičkih lica, koja sa podnošenjem zahtjeva uplaćuju i sredstva u Budžet FBiH.

Druga grupa ugovora o djelu su najvećim dijelom isplaćena iz sredstva odobrenih u Budžetu FBiH. Ova grupa ugovora o djelu obuhvata ugovore koje je samostalno zaključio rukovodilac federalne institucije, kao i dio ugovora zaključenih sa članovima radnih tijela na osnovu Odluke o načinu obrazovanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe. Pored toga, za potrebe policijske akademije, koja je u sastavu Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, donesena je Odluka o davanju saglasnosti za

¹⁷ Zakon o načinu ostvarivanja ušteda u FBiH

¹⁸ Detaljnije: Prilog broj 1a i Prilog broj 1b

angažovanje spoljnih saradnika u toku organizovanja stručne obuke polaznika Policijske akademije FMUP-a¹⁹

3.2. Nema provjere regularnosti (zakonitosti) niti opravdanosti ugovora o djelu

Tokom, 2011.godine zbog povećanja troškova, koji su nastali po osnovu ugovora o djelu, Vlada FBiH je donijela zaključke²⁰ kojima je naložila federalnim institucijama da preispitaju opravdanost zaključivanja istih. Traženo je da iste preispitaju da li su se ugovori zaključivali za obavljanje zadataka iz njihove redovne nadležnosti, kao i razloge formiranja radnih tijela. Navedeno je da se ugovori ne mogu zaključivati za poslove i zadatke koji su propisani sistematizacijom radnih mjesta federalnih institucija. Za ove poslove pored rukovodilaca federalnih institucija bila je zadužena i Upravna inspekcija koja je trebala takođe izvršiti provjeru osnovanosti i zakonitosti svih ugovora o djelu, kao i da na osnovu utvrđenog stanja poduzmu potrebne mjere. Konstatovano je da nisu poduzete aktivnosti, da se preispita opravdanost zaključenih ugovora o djelu, kako od strane većine federalnih institucija, tako ni od strane Upravne inspekcije.²¹

3.3. Nedostatak planiranja ugovora o djelu

Na nivou Federacije BiH zaključeno je više od 7.500 ugovora o djelu. Od 57 federalnih institucija, koje se finansiraju iz Budžeta FBiH, samo četiri federalne institucije nemaju zaključene ugovore o djelu (Federalni hidrometeorološki zavod, Vrhovni sud Federacije BiH, Finansijska policija, Federalna komisija za koncesije), dok tri institucije imaju utrošeno manje od 1.000 KM za posmatrani period (Ured Vlade Federacije za saradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom BiH, Federalno tužilaštvo i Ured za reviziju institucija u FBiH).

Tokom istraživanja konstatovano je da je samo u dva slučaja Vlada FBiH²² donijela zaključke da se za redovne poslove mogu zaključiti ugovori o djelu, zbog revizije boračkih prava.

Revizijom je utvrđeno da većina federalnih institucija nema izrađene detaljne planove za koje poslove i na koji će način realizovati sredstva za ugovore o djelu, niti koje rezultate će ostvariti. Godišnje operativne planove za odobrena sredstva za ugovore o djelu institucije ne donose, iako se sredstava u budžetu za ugovore o djelu planiraju najčešće ukupno u okviru ugovorenih usluga. Po usvajanju Budžeta FBiH, federalne institucije donose samo operativne mjesečne i tromjesečne planove. Ti planovi, osim iznosa sredstava za ugovore o djelu, najčešće ne sadrže druge informacije.

3.4. Ugovori o djelu se često potpisuju sa istim osobama

Federalne institucije²³ su sa spoljnim saradnicima zaključile oko 90% ugovora. U posmatranom periodu sa zaposlenim u federalnim institucijama zaključeno je oko 10% ugovora.²⁴ Bitno je napomenuti da su u okviru spoljnih saradnika uključeni i podaci o zaključenim ugovorima sa zaposlenim iz drugih federalnih institucija.

Dužina trajanje ugovora o djelu je različita po federalnim institucijama. Najveći broj ugovora zaključen je na jedan mjesec, zatim na dva i dvanaest mjeseci²⁵. Poseban problem su ugovori o djelu koje institucije zaključuju sa istim osobama iz mjeseca u mjesec,²⁶ a u nekim slučajevima to traje i do tri godine.

¹⁹ Službene novine FBiH, broj 19/12

²⁰ Zaključak V.broj 192/11; i V.broj 1197/11

²¹ Izjave odgovornih osoba

²² Zaključak V.broj 993/2011 od 24.08.2011.godine odobreno je angažovanje 20 dipl.pravnika i 25 volontera za poduzimanje potrebnih organizacionih, kadrovskih i drugih aktivnosti u cilju ostvarenja dinamičkog plana kontrole korisnika u prvoj fazi do 3.000 korisnika, u drugoj i trećoj od 1500-2000 korisnika i kako bi se revizija završila najkasnije u septembru 2013.godine i Zaključak V.broj 110/2012 od 01.02.2012.godine odobreno je angažovanje 30 dipl.pravnika i 20 volontera, 5 sa SSS i do 10 vozača, da nastavi proces i povećava efikasnost.

²³ Upitnik, prilog broj 7

²⁴ Detaljnije Prilog broj 7a

²⁵ detaljnije: Prilog broj 6

²⁶ Federalno ministarstvo poljoprivrede, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Federalno ministarstvo promet i komunikacija

3.5. Ugovore o djelu obično neovisno zaključuju rukovodioci federalnih institucija

Kada će i sa kim zaključiti ugovor i kolika će naknada iznositi za urađeni posao najčešće samostalno donosi odluku rukovodilac federalne institucije. Napominjemo da je za skoro 70% ugovora rukovodilac samostalno donio odluku o izboru osobe sa kojom će zaključiti ugovor o djelu²⁷. Ostatak čine ugovori koji se zaključuju na osnovu Odluka Vlade FBiH²⁸. Na osnovu ove Odluke se formiraju radna tijela od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih institucija po potrebi ili na osnovu posebnih propisa.

Revizorski tim procjenjuje da zbog nepostojanja propisanih procedura, ostavljena je mogućnost da rukovodilac institucije, kod određenog broja ugovora o djelu za koje samostalno odlučuje o razlozima zaključivanja ugovora, određuje koji su to poslovi, bira osobe i određuje iznos isplaćenih sredstava za ugovor o djelu. Navedeno može da ima različite posljedice, a jedna od njih najbolje se može vidjeti u narednoj tabeli, da je prosječan iznos isplate po ugovoru o djelu, kada odluke samostalno donosi rukovodilac, za oko 65% veći u odnosu na ugovore koji nastaju po uplati sredstava od strane fizičkih i pravnih lica za izdavanje odobrenja ili polaganje stručnog ispita:

Tabela broj 3: Prosječna vrijednost ugovora po grupama ugovora iz uzorka u KM

Grupe ugovora	Ugovori o djelu		Sredstva u KM		Prosječan iznos sredstava po ugovoru u neto iznosu
	broj	struktura	Iznos	struktura	
Prva grupa	3.573	66%	3.558.386	56%	996
Druga grupa	1.804	34%	2.784.917	44%	1.544
Ukupno	5.377	100%	6.343.303	100%	1.180

U nastavku teksta radi lakšeg sagledavanja problema vezanih za ugovore o djelu dajemo nalaze po grupama ugovora.

Prva (I) grupa ugovora o djelu

U ovoj grupi su ugovori o djelu šest federalnih institucija iz uzorka koje su utrošile više od 3,5 miliona KM sredstava u neto iznosu. Potpisano je više od 3.500 ugovora. Broj ugovora po institucijama se kretao od 25 do 2.204 ugovora.²⁹ Prosječna vrijednost iznosa sredstava po ugovoru je oko 1.000 KM. Sredstva za ove ugovore obezbjeđuju se uplatom sredstava od fizičkih i pravnih lica i koriste se za isplatu zaključenih ugovora o djelu po ovom osnovu.

Razlozi zaključivanja ovih ugovora o djelu vezani su za regulativu koja proizilazi iz donesenih posebnih propisa kojima je određeno da se neki poslovi u federalnim institucijama obavljaju putem radnih tijela. Ugovori se zaključuje na osnovu odluka Vlade FBiH ili odluke rukovodioca federalne institucije, a ponekad u skladu sa Odlukama³⁰. Članovi radnih tijela su najčešće predstavnici jedne ili više federalnih institucija, a ako nema stručnjaka za određene poslove angažuju se i spoljni saradnici. Revizija je uočila da su to poslovi iz nadležnosti jedne ili više federalnih institucija za koje su iste i osnovane.³¹

Analizom dokumentacije konstatovano je da se podnošenjem zahtjeva i uplatom sredstava u Budžet FBiH od strane fizičkog i pravnog lica pokreće postupak za izdavanje raznih odobrenja i dozvola od strane nadležne institucije ili za polaganje stručnih ispita. Na nivou Federacije nije regulisano koliko sredstava ostaje federalnoj instituciji za materijalne troškove kod izdavanja raznih odobrenja i dozvola.³² Takođe kod polaganja stručnih/specijalističkih ispita, koji se obavljaju putem komisija za koje se zaključuju ugovori o djelu, na nivou Federacije BiH ne postoji poseban akt kojim je određeno

²⁷ detaljnije Prilog broj 8

²⁸ Odluka o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe i Odluka o davanju saglasnosti za angažovanje spoljnih saradnika u toku organizovanja stručne obuke polaznika Policijske akademije FMUP-a

²⁹ Detaljnije u Prilogu broj 1

³⁰ Odluka o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe i Odluka o davanju saglasnosti za angažovanje spoljnih saradnika u toku organizovanja stručne obuke polaznika Policijske akademije FMUP-a

³¹ Analiza dokumentacije, propisa i izjave odgovornih

³² Analiza dokumentacije i Izvještaji finansijske revizije Ureda za reviziju u FBiH

koliko sredstava od uplate ostaje za pokrivanje troškova federalne institucije, već samostalno rukovodilac institucije određuje procenat od uplaćenih sredstava.³³

Ugovori se najčešće zaključuju pojedinačno za svaki podneseni zahtjev sa svakim članom radnih tijela za izdavanje odobrenja, licenci i drugih dozvola, osim u Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije, koji ugovore zaključuje na 6 mjeseci. Iako obuhvat ove revizije nije bila 2013.godina, dobar primjer su poduzete aktivnosti u Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije, kojima je određeno da uposlenici ministarstva ove poslove obavljaju u radno vrijeme i da ne primaju naknadu za rad u radnim tijelima, već samo spoljni saradnici.³⁴ U većini federalnih institucija uposlenici primaju kao i spoljni saradnici naknadu za rad u radnim tijelima.

Prema važećim propisima u nekim federalnim institucijama se polažu stručni/specijalistički ispiti iz različitih oblasti za koja su i nadležne.³⁵ Rukovodilac institucije donosi rješenje o formiranju komisije i u ovim slučajevima se ne primjenjuje Odluka Vlade FBiH³⁶. Različita je praksa u federalnim institucijama, tako što se u nekim zaključuju ugovori o djelu sa svim članovima komisija za polaganje ispita, da li bili uposlenici ministarstva ili spoljni saradnici, dok se u drugima ne zaključuju ugovori o djelu sa uposlenicima. Troškovi za plaćanje stručnog/specijalističkog ispita dijeli se na veći iznos sredstava koji dobiju članovi komisija i dio koji ostaje za materijalne troškove institucije.

Druga (II) grupe ugovora o djelu

U ovoj grupi nalaze se ugovori o djelu koje je zaključilo 16 federalnih institucija, sve iz uzorka i utrošeno je oko 2,8 miliona KM sredstava u neto iznosu. Zaključeno je oko 1.800 ugovora o djelu. Broj ugovora po federalnim institucijama se kretao u rasponu od 3 do 616 ugovora. Sredstva za plaćanje ovih ugovora o djelu izmiruju federalna institucija iz dijela odobrenih sredstava u okviru ugovorenih usluga. Revizijski tim je konstatovao, da pored gore navedene Odluke, ne postoje procedure za zaključivanje ugovora o djelu za poslove koje samostalno za potrebe federalne institucije zaključuje rukovodilac.

Već smo naveli da je samo u dva slučaja Vlada FBiH donijela Odluku da se može zaključiti određeni broj ugovora o djelu za obavljanje redovnih poslova. Navedenim je odredila vrstu posla, te koje kvalifikacije trebaju da imaju osobe sa kojima se zaključuju ugovori, ali izbor osoba je samostalno određivao rukovodilac federalne institucije.

Iznos ugovora o djelu zavisio je od vrste poslova koje treba uraditi i po osobi se kretala od 100 do 5.000 KM po ugovoru. Prosječna vrijednost po ugovoru o djelu u ovoj grupi na nivou Federacije iznosi više od 1.500 KM, dok je po institucijama različita i kretala se u rasponu od 700 do 3.900 KM.

Federalne institucije su za različite vrste poslova zaključivale ugovore o djelu. Najčešće su to ugovori za obavljanje poslova iz njihove nadležnosti ili za poslove koji su sistematizovani u njihovim pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, a ponekad i za obavljanje informatičkih usluga. Konstatovano je da postoje i ugovori o djelu za formirana radna tijela koji su nastali na osnovu Odluke Vlade FBiH i nekih rukovodioca federalnih institucija kojima je određeno da radna tijela ili pojedinačne osobe učestvuju u izradi i praćenju propisa i/ili strategija za pojedine oblasti koje su redovan posao nadležnih federalnih institucija, između ostalog i po Zakonu o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave.

³³ Detaljnije Prilog broj 4.

³⁴ Izjava odgovornih i dokumentacija

³⁵ Stručni ispiti se polažu iz oblasti: za sticanje sertifikata za obavljanje poslova fizičke i tehničke zaštite i obavljanje poslova odgovorne osobe; Stručni upravni ispit; Pravosudni ispit; Zemljišno-knjižni ispit; Stražarski ispit; Sudski tumači; Stečajni ispit; Notarski ispit; Sudski vještak ; Stručni ispiti za oblast: rudarstva, geologije, energetike, industrije, arhitekture, građevinarstva, elektrotehnike, mašinstva, saobraćaja, veterinarstva , za doktore stomatologije, dipl.sanitarnu inženjere, ing.medicine radiologije, magistre farmacije, dipl. fizioterapeute, medicinske sestre-tehničare doktore medicine; za upravljač čamca unutrašnje i pomorske plovidbe, međunarodne špedicije, za voditelja poslovnice putničke agencije i drugo.

³⁶ Odluku o načinu obrazovanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe

Analizirajući dokumentaciju, revizija je uočila da su federalne institucije takođe zaključivale ugovore o djelu i za poslove koji su u nadležnosti Službe za zajedničke poslove organizacija i tijela Vlade FBiH. Navedena služba pruža usluge i nadležnim federalnim institucijama iz revizijskog uzorka. Samo radi informacije, navodi se da je 9 federalnih institucija imalo zaključene ugovore za obavljanje poslova vozača, koji su se produžavali svaki mjesec iz godine u godinu. Zatim, bilo je zaključenih ugovora i za obavljanje krečenja, čišćenja, ugostiteljskih i drugih zanatskih usluga.³⁷

Tim za reviziju je utvrdio da se ponekad u toku trajanja ugovora o djelu, raspisuju javni oglasi i provodi procedura za upošljavanje novih radnika. Po završetku te procedure, osobe sa kojima su u prethodnom periodu zaključeni ugovori o djelu, najčešće zasnivaju radni odnos u tim institucijama.³⁸

3.6. Nema procedura praćenja zaključenih ugovora o djelu

Utvrđeno je da ne postoje posebne procedure na koji način federalne institucije vrše nadzor nad urađenim poslom iz zaključenih ugovora o djelu. U većini federalnih institucija i u najvećem broju slučajeva, nadzor radi osoba koja je ispred federalne institucije i zaključila ugovor o djelu.³⁹

3.7. Federalne institucije ne daju dovoljno informacija o ugovorima o djelu

Sveobuhvatne informacije većina federalnih institucija ne dostavlja, niti Vladi FBiH, niti Federalnom ministarstvu finansija o potrebi zaključivanja ugovora o djelu, trošenju sredstava za ove namjene, kao i ostvarenim rezultatima.

Većina federalnih institucija planira sredstva za ugovore o djelu na osnovu Instrukcija za budžetske korisnike⁴⁰ u skladu sa mjerama štednje, koje je naložila Vlada FBiH i Zakona o načinu ostvarivanja ušteda u FBiH. Na osnovu izjava i uvida u dokumentaciju uočeno je da federalne institucije, bez obzira na datu Instrukciju, na različit način planiraju sredstva za ugovore o djelu.⁴¹ Revizijski tim je utvrdio da se sredstva za ugovore o djelu najčešće planiraju bez detaljnih obrazloženja.

Federalne institucije po usvajanju Budžeta FBiH ne donose godišnji plan. Za neke troškove sredstva u Budžetu FBiH su odobrena u ukupnom iznosu u okviru sintetičkog konta. To je slučaj i kod sredstava za ugovore o djelu, jer su ista najčešće odobrena kumulativno u okviru ugovorenih usluga.

Tokom posmatranog perioda, usvajani su rebalansi Budžeta FBiH, te vršene preraspodjele sredstava federalnih institucija. Na taj način se planirani iznos sredstava za ugovore o djelu povećavao, što nije u skladu sa planiranim uštedama. U većini slučajeva sredstva su uvećana bez detaljnih obrazloženja od strane federalnih institucija. Zbog navedenog, revizorski tim nije imao mogućnost da prikaže egzaktnu podatke da li je u planiranju sredstava za ugovore o djelu došlo do povećanja kako na nivou Federacije, tako i federalnih institucija.

Procijenjeno je na osnovu raspoloživih informacija da su institucije samo u nekim slučajevima dostavljale informacije o ugovorima o djelu ili su za iste djelimično dali obrazloženja kroz godišnje izvještaje o radu institucija Vladi FBiH.

Uvidom u dokumentaciju, revizijom je utvrđeno da u većini slučajeva izvještaj o izvršenom poslu za koje su zaključeni ugovori o djelu, najčešće ne sadrže šta su uradili, tako da se ne mogu mjeriti rezultati urađenog posla. Ipak u tim izvještajima nisu u potpunosti navedeni efekti ili ostvareni rezultati. Izuzetak čine izvještaji o radu za ugovore o djelu koji se zaključuju za polaganje stručnih ispita. Ti izvještaji sadrže broj kandidata koji su pristupili polaganju ispita, koliko je prošlo kandidata, a koliko kandidata ide ponovo na polaganje.

³⁷ Detaljnije Prilog broj 3

³⁸ Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija i druga ministarstva

³⁹ Detaljnije: Prilog br 9 i 9a

⁴⁰ Instrukcija za budžetske korisnike broj 2 od 23.08.2011. godine

⁴¹ Upitnik: odgovori nadležnih osoba koje su popunile odgovor u upitniku, Prilog br.5

4. ZAKLJUČCI

Provedenim istraživanjem i odgovorima na postavljena revizijska pitanja revizijski tim je došao do zaključka da javna potrošnja sa prikazanim načinom provođenja aktivnosti, koje se odnose na ugovore o djelu, mogla je da utiče na povećanje deficita budžeta i da nisu ostvarene planirane uštede. Ovome svakako ide u prilog i to što nisu doneseni akti, kojima bi se dodatno preciziralo kako će institucije postupati u situaciji kada je deficit u Budžetu FBiH, kada se ne ostvaruju planirani prihodi i kada dolazi do povećanja izdataka, kao što je to slučaj kod ugovora o djelu. Ukoliko institucije ne poduzmu dodatan napor u narednom periodu, postoji realna opasnost da opredjeljenja i ciljevi vlasti ostanu „mrtvo slovo na papiru“.

4.1. Većina institucija nije se pridržavala opredjeljenja i ciljeva Vlade u pogledu realizacije ugovora o djelu

Opredjeljenja vlasti nisu ostvarena, a iskazana su donošenjem Zakona o načinu ostvarivanja ušteta u FBiH i zaključcima Vlade FBiH. Cilj vlasti je da naknade za rad po ugovoru o djelu mogu iznositi maksimalno u visini isplaćenih sredstava za ugovore o djelu u decembru 2008.godine, umanjene za 50%. U 2008.godini, federalne institucije za ugovore o djelu u bruto iznosu utrošilo skoro 5 miliona KM.⁴² Na osnovu navedenog se može zaključiti da za posmatrani period na nivou Federacije BiH, prema opredjeljenima Vlasti, nije se moglo godišnje potrošiti više od 2,5 miliona u bruto iznosu, odnosno za posmatrani period oko 7,5 miliona KM u Budžetu FBiH.

Federalne institucije su utrošile više od 11 miliona KM u bruto iznosu za ove namjene za 2010., 2011. i 2012.godinu, a razlika između mogućeg i ostvarenog utroška sredstava za ugovore o djelu iznosi oko 2,5 miliona KM. Tim za reviziju smatra da se ipak nisu mogla uštedjeti sva sredstva utrošena za ugovore o djelu, ali da su se federalne institucije ponašale u duhu donesenih opredjeljenja i dobrog domaćina, ovi troškovi bi bili znatno manji. Revizorski tim zaključuje da su najveće uštede federalne institucije mogle ostvariti smanjenjem iznosa sredstava i broja ugovora za ugovore za koje odluke samostalno donosi rukovodilac federalne institucije.

Većina federalnih institucija i Upravna inspekcija nisu poduzele aktivnosti po Zaključcima Vlade FBiH na preispitivanju opravdanosti zaključivanja velikog broja ugovora o djelu. Revizija je utvrdila da su institucije zaključivale ugovore o djelu za poslove iz nadležnosti Službe za zajedničke poslove organa i tijela Vlade FBiH, koja je formirana da pruža usluge institucijama koje se finansiraju iz budžeta FBiH. Tako naprimjer analizom podataka federalnih institucija iz uzorka utvrdimo je da je 9 institucija (56%) imalo zaključene ugovore za obavljanje poslova vozača iz mjeseca u mjesec ili na godinu dana. Čak 10 institucija ima zaključene ugovore za poslove iz oblasti usluga (zanatske, čišćenja, čuvarske i drugo), dok 13 ima zaključene ugovore za ostale poslove iz nadležnosti institucije.

4.2. Nema jasno definisanih pravila za troškove sredstava po osnovu ugovora o djelu

Ugovori o djelu zaključeni za obavljanje redovnih poslova iz nadležnosti federalne institucije ili za poslove iz nadležnosti Službe za zajedničke poslove organa i tijela Vlade FBiH po zaključku revizije su poseban problem, jer se troškovi ovih ugovora direktno izmiruju iz Budžeta FBiH. Ovi ugovori se zaključuju na osnovu odluke rukovodilaca federalne institucije, koji najčešće samostalno određuje, koji su to poslovi za koje se zaključuje ugovor, vrši izbor osoba sa kojima zaključuje ugovore o djelu, određuje iznos sredstava i vrijeme trajanja ugovora o djelu. Na nivou Federacije nisu donesene procedure kojim je ovo regulisano, a na ove ugovore ne primjenjuju se ni Odluke o načinu obrazovanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodioca federalnih organa državne službe.

Zaključeno je da ne postoje jasno utvrđene procedure vezane za ugovore o djelu izuzev Odluke o načinu obrazovanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodioca federalnih organa državne službe i Odluke o davanju saglasnosti za angažovanje spoljnih saradnika u toku organizovanja stručne obuke polaznika Policijske akademije FMUP-a. Ona daje

⁴² Izvještaj finansijske revizije o izvršenju Budžeta za 2008.godinu.

samo neke od odgovora za radna tijela koja se imenuju, ali ne daje odgovore vezane za ugovore o djelu za koje rukovodilac institucije samostalno donosi odluke.

Kod ugovora za izdavanje odobrenja, licenci i davanje saglasnosti zaključeno je, na osnovu analize dokumentacije da se većina ugovora odnosi na redovne poslove jedne ili više institucija za koje su iste i osnovane. Prilikom sagledavanja problema revizija je zaključila da se uzrok nalazi u donesenim posebnim propisima i odlukama. Istim je regulisano da se određeni poslovi nadležnih federalnih institucija obavljaju putem radnih tijela i komisija, što ima za posljedicu zaključivanje ugovora o djelu. Troškovi koji nastaju zaključivanjem ovih ugovora izmiruju se od sredstava koja uplaćuju pravna i fizička lica u Budžet FBiH za ove namjene.

Stručne ispite polagalo je više od 9.000 osoba u posmatranom periodu, ali se procjenjuje da se taj broj može povećati još za 10%, pošto uzorkom nisu obuhvaćene sve federalne institucije. Tokom revizije utvrdili smo da je u nekim propisima regulisano polaganje stručnih ispita van nadležnih federalnih institucija, kao što je to slučaj sa advokatskim ispitom, te ispitom za samostalnog računovođu, ovlaštenog i internog revizora, što je po mišljenju revizije dobra praksa.⁴³ Revizija je zbog navedenog, došla u dilemu i postavlja pitanje, da li ima potrebe da se stručni ispiti obavljaju u federalnim institucijama. Troškovi koji nastaju zaključivanjem ovih ugovora izmiruju se od sredstava koja uplaćuju pravna i fizička lica u Budžet FBiH. Ne postoje procedure donesene na nivou Federacije koliko sredstava treba da ostane za podmirenje materijalnih troškova. Ovo je ostavljeno na volju rukovodiocu institucije da svojim rješenjem reguliše procenat koji se odnosi na materijalne troškove.

U toku procesa planiranja sredstava za ugovore o djelu se ne pristupa sistemski, jer većina informacija potrebnih za dobro planiranje je u ovakvim okolnostima najčešće stvar izbora i osobne procjene osoba u procesu planiranja, odnosno rukovodioca institucije. Informacije koje se odnose na planirana sredstva za ugovore o djelu ne sadrže u potpunosti podatke o broju ugovora i za koje poslove nastaju troškovi po istom. Po usvajanju Budžeta FBiH, većina federalnih institucija ne donose Godišnje planove već sredstava na ugovorenim uslugama realizuju na osnovu mjesečnih i tromjesečnih planova.

Zaključeno je da većina federalnih institucija nije obezbjedila transparentnost pri izboru osoba sa kojima će zaključiti ugovor o djelu. Procijenjeno je da među osobama sa kojima su zaključeni ugovori o djelu ima uposlenika federalnih organa koji, u nekim situacijama, a putem ugovora obavljaju redovne poslove te institucije ili istovremeno obavljaju poslove za druge federalne organe.

Kod trajanja ugovora o djelu, neke institucije nisu ispoštovale osnovno pravilo da se ugovori mogu zaključiti samo jednokratno na određeno vrijeme sa tačno preciziranim poslovima i rezultatima. Revizija je procijenila da u okviru ugovora zaključenih na vremenski period od jednog mjeseca ima više od 10% ugovora koji se iz mjeseca u mjesec zaključuju sa istom osobom kao i na godinu dana za obavljanje redovnih poslova iz nadležnosti institucija.

Revizija je zaključila da su institucije samo u nekim slučajevima dostavljaju informacije o ugovorima o djelu ili su za iste djelimično dali obrazloženja kroz godišnje izvještaje o radu institucija Vladi FBiH. Na osnovu navedenog može se zaključiti za ugovore o djelu da većina federalnih institucija u izvještajima nemaju u potpunosti navedene efekte ili ostvarene rezultate. Izuzetak čine izvještaji o radu za ugovore o djelu koji se zaključuju za polaganje stručnih ispita i za izdavanje odobrenja ili licenci koji se obavljaju na osnovu zahtjeva i uplate sredstava od strane fizičkih i pravnih lica.

Neke aktivnosti federalnih institucija su u određenoj mjeri unaprijedile proces, međutim, to nije značajnije uticalo na ostvarivanje ušteda i smanjenje izdataka za ugovore o djelu, niti je osiguralo adekvatnu transparentnost i nadzor u tim aktivnostima. Na osnovu navedenog revizorski tim je zaključio da nisu u potpunosti ispoštovana opredjeljenja Vlasti na nivou Federacije BiH.

⁴³ Radi sticanja slike gdje se polažu stručni ispiti, djelimično smo analizirali i prakse u zemljama našeg bližeg okruženja, te prakse u nekim zemljama EU. Situacija je slična u zemljama u okruženju, dok je u nekim zemljama EU situacija drugačija. Tako naprimjer pravosudni ispit se negdje polaže u Vrhovnom sudu ili u ministarstvima ili advokatskim komorama ili u okviru posebnih škola.

5. PREPORUKE

Vlada FBiH i federalne institucije svojim aktivnostima mogu uticati na smanjenje deficita budžeta ako imaju planski, stručan, odgovoran i transparentan pristup posebno u djelu utroška sredstava za ugovore o djelu. Obzirom da aktivnosti istih nisu bile usmjerene na smanjenje neproduktivne potrošnje, te ostvarenju ušteda, propuštena je prilika da se sredstva usmjere na druge projekte kojim bi se ostvarila veća korist za društvo.

Provedenom revizijom su identifikovani nedostaci u aktivnostima zaključivanja ugovora o djelu, te revizija daje preporuke:

Vlada FBiH treba da razmotri slijedeće preporuke:

- Da osigura da federalne institucije u narednom periodu ostvare opredjeljenja i ciljeve Vlade FBiH, kako bi se uticalo na smanjenje deficita u Budžetu Federacije BiH.
- Da donese jedinstvene i obavezne procedure za koje poslove i koliko dugo mogu trajati ugovori o djelu, zatim obezbjedi transparentnost u načinu izbora osoba sa kojima se potpisuju, te osiguraju sistem nadzora i praćenja njihovih ostvarenih rezultata.
- Da poduzme aktivnosti da se ne zaključuju ugovori o djelu za poslove koje za potrebe federalnih institucija vrši Služba za zajedničke poslove organa i tijela Vlade FBiH.

Institucije treba da implementiraju slijedeće preporuke:

- Da izvrše cjelokupnu analizu planiranja i utroška sredstava za ugovore o djelu, kako bi se stvorile osnovne pretpostavke za smanjenje neproduktivne javne potrošnje.
- Da osiguraju da se ne zaključuju ugovori o djelu za obavljanje poslova iz nadležnosti institucije i da se ugovori ne mogu produžavati iz mjeseca u mjesec sa istim osobama za redovne poslove, te da isti sadrže mjerljive indikatore kako bi se mogli mjeriti rezultati urađenog posla.
- Da u okviru planiranja sredstava za ugovorene usluge, kod dijela koji se odnosi na ugovore o djelu, odredi cilj za koje poslove se mogu zaključivati ugovori i kakve rezultate treba ostvariti.
- Da realizaciju odobrenih sredstava za ugovorene usluge Budžeta FBiH, za ugovore o djelu vrše na osnovu godišnjih planova.
- Da uspostave proaktivnu razmjenu informacija i saradnju sa drugim institucijama i službama u svrhu smanjenja neproduktivnih troškova zaključivanjem ugovora o djelu.

Ovim revizijom analiziran je samo jedan od problema u oblasti javne potrošnje, ali u ovoj oblasti ima i drugih problema koji bi se mogli revidirati drugim istraživanjem revizije učinka. Ipak ovo istraživanje treba poslužiti nadležnim institucijama na svim nivoima vlasti da poduzmu aktivnosti i izvrše određene promjene, kako bi se mogle ostvariti uštede budžetskih sredstava i smanjili deficiti u budžetima.

Revizorski tim:

Vildana Džaferović

Sanela Kadić

PRILOZI

Prilog broj 1: Broj ugovora po godinama i ukupno

Rb	INSTITUCIJE	2010	2011	2012	UKUPNO UGOVORI
1	Dom naroda Parlamenta FBiH	0	24	19	43
2	Predstavnički dom Parlamenta FBiH	3	19	26	48
3	Zajedničke službe Parlamenta FBiH	6	9	2	17
4	Ured predsjednika FBiH	2	15	23	40
5	Ured potpredsjednika FBiH	3	3	6	12
6	Ured potpredsjednika FBiH	5	2	3	10
7	Vlada FBiH	1	5	29	35
8	Služba za zaj. posl. org. i tijela FBiH	8	10	8	26
9	Ured Vlade za zakon. i uskl. sa propisima EU	0	1	1	2
10	Ured Vlade FBiH za odnose sa javnošću	1	2	2	5
11	Ured za sar. i zast. pred Ustavnim sudom BiH	1	1	1	3
12	Federalna komisija za koncesije	0	0	0	0
13	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	177	88	119	384
14	Federalna uprava policije	8	2	4	14
15	Federalno ministarstvo pravde	260	186	185	631
16	Kazneno popravni zavodi	87	89	90	266
17	Federalno ministarstvo finansija	97	60	63	220
18	Porezna uprava	9	7	4	20
19	Finansijska policija	0	0	0	0
20	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	106	90	87	283
21	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	28	49	66	143
22	FM za civilno zrakopl.-FD za civilnu avijaciju	144	80	41	265
23	Federalno ministarstvo zdravstva	75	90	45	210
24	Zavod za javno zdravstvo FBiH	57	22	22	101
25	Federalno ministarstvo trgovine	11	20	12	43
26	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	910	782	515	2207
27	FM poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	86	94	97	277
28	Ustavni sud FBiH	5	6	3	14
29	Vrhovni sud FBiH	0	0	0	0
30	Sudska policija	1	1	2	4
31	Fed.tužilaštvo FBiH	1	3	0	4
32	Fed.pravobranilaštvo	2	2	3	6
33	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida	50	189	377	616
34	FU za geodetske i imovinsko-pravne poslove	20	10	16	46
35	Federalni zavod za statistiku	133	215	140	488
36	Federalni hidrometeorološki zavod	0	0	0	0
39	Arhiv FBiH	22	2	1	25
38	Federalni zavod za programiranje razvoja	3	1	3	7
39	Federalna direkcija robnih rezervi	0	3	1	4
42	Ured za reviziju institucija FBiH	0	0	1	1
41	Federalna uprava za civilnu zaštitu	9	8	4	21
42	Gender centar FBiH	8	3	4	15
43	Federalna novinska agencija	??	??	??	??
44	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	8	0	4	12
45	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	7	13	11	31
46	Federalno ministarstvo kulture i sporta	0	3	3	6
47	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	21	13	1	35
48	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	4	3	0	7
49	JU centar za edukaciju sudija i tužilaca	172	232	251	655
50	Agencija za državnu službu FBiH	7	6	8	21
51	Odbor državne službe za žalbe	1	4	4	9
52	Federalni zavod za geologiju	1	0	0	1
53	Fed.zavod za agropedologiju	3	4	1	8
54	Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo	8	9	10	27
55	Federalni agromediterranski zavod Mostar	9	19	5	33
56	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	31	30	21	82
57	Federalna uprava za inspeksijske poslove	30	35	27	92
	UKUPNO:	2641	2563	2371	7575

Prilog broj 1a: Ukupno utrošena sredstva za sve institucije FBiH po godinama

Rb	Institucije	2010.	2011.	2012.	Ukupno KM
1	Dom naroda FBiH	0	24.506	20.632	45.138
2	Predstavnički dom FBiH	4.050	17.541	45.545	67.136
3	Zajedničke službe Parlamenta FBiH	5.600	5.400	2.600	13.600
4	Ured predsjednika FBiH	237	60.727	41.917	102.881
5	Ured potpredsjednika FBiH	1.867	9.600	21.300	32.767
6	Ured potpredsjednika FBiH	7.400	2.600	3.400	13.400
7	Vlada FBiH	700	10.684	33.060	44.444
8	Služba za zaj. Posl. Org. i tijela FBiH	34.342	6.112	24.637	65.091
9	Ured Vlade za zakon. i uskl. sa propisima EU	0	6.105	300	6.405
10	Ured Vlade FBiH za odnose sa javnošću	5.322	7.084	2.806	15.212
11	Ured za sar. i zast. pred Ustavnim sudom BiH	0	300	600	900
12	Federalna komisija za koncesije	0	0	0	0
13	FMnutrašnjih poslova	135.111	60.103	114.724	309.938
14	Federalna uprava policije	127.606	11.200	8.350	147.156
15	Federalno ministarstvo pravde	515.119	426.163	421.863	1.363.145
16	Kazneno popravni zavodi	149.374	190.378	196.084	535.836
17	Federalno ministarstvo finansija	143.283	140.468	121.836	405.587
18	Porezna uprava	71.900	10.144	20.000	102.044
19	Finansijska policija	0	0	0	0
20	FM energije, rudarstva i industrije	102.508	85.707	84.998	273.213
21	FM prometa i komunikacija	19.990	32.620	40.123	92.733
22	FM za civilno zrakopl.-FD za civilnu avijaciju	178.615	159.626	137.000	475.241
23	FM zdravstva	26.197	29.850	11.000	67.047
24	Zavod za javno ztravstvo FBiH	68.304	47.417	59.786	175.507
25	FM trgovine	6.477	19.820	14.072	40.369
26	FM prostornog uređenja	706.678	652.431	415.185	1.774.294
27	FM poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	89.605	140.080	188.390	418.075
28	Ustavni sud FBiH	1.742	1.206	664	3.612
29	Vrhovni sud FBiH	0	0	0	0
30	Sudska policija	330	1.800	0	2.130
31	Fed.tužilaštvo FBiH	140	0	720	860
32	Fed.pravobranilaštvo	1.900	2.000	4.700	8.600
33	FM za pitanja boraca i invalida	101.855	293.938	429.022	824.815
34	FU za geodetske i imovinsko-pravne poslove	22.790	21.343	37.672	81.805
35	Federalni zavod za statistiku	147.013	538.608	83.940	769.561
36	Federalni hidrometeorološki zavod	0	0	0	0
39	Arhiv FBiH	6.640	12.700	8.110	27.450
38	Federalni zavod za programiranje razvoja	2.100	300	2.850	5.250
39	Federalna direkcija robnih rezervi	0	8.960	2.340	11.300
42	Ured za reviziju institucija FBiH	0	0	1.000	1.000
41	Federalna uprava za civilnu zaštitu	6.935	5.429	6.800	19.164
42	Gender centar FBiH	14.912	7.448	9.426	31.786
43	Federalna novinska agencija	179.124	153.178	157.635	489.937
44	FM razvoja, poduzetništva i obrta	3.587	0	9.000	12.587
45	FM rada i socijalne politike	63.870	62.888	115.413	242.171
46	FM kulture i sporta	0	1.200	5.400	6.600
49	FM raseljenih osoba i izbjeglica	30.050	8.123	300	38.473
48	FM obrazovanja i nauke	3.300	2.020	0	5.320
49	JU centar za edukaciju sudija i tužilaca	100.736	62.276	89.968	252.980
50	Agencija za državnu službu FBiH	2.650	3.270	3.760	9.680
51	Odbor državne službe za žalbe	1.800	2.300	2.500	6.600
52	Federalni zavod za geologiju	2.399	0	0	2.399
53	Fed.zavod za agropedologiju	4.500	8.500	800	13.800
54	Fed. Zavod za poljoprivredu Sarajevo	8.500	9.569	9.998	28.067
55	Fed. Agromediteranski zavod Mostar	23.964	86.620	27.237	137.821
56	FM okoliša i turizma	56.326	98.946	18.805	174.077
57	Federalna uprava za inspekcijske poslove	25.500	29.750	17.000	72.250
	UKUPNO	3.212.948	3.579.038	3.075.268	9.868.093

Prilog broj 1b: Pregled utrošenih sredstava i zaključenih ugovora po godinama - uзорak

Rb	Institucije	Utrošena sredstva				Broj ugovora			
		2010.	2011.	2012.	Ukupno KM	2010	2011	2012	Ukup.
1	Parlament FBiH	9.650	47.447	68.777	125.874	9	52	47	108
2	Predsjednik i dva potpr.FBiH	9.504	72.927	66.617	149.048	10	20	32	62
3	Vlada FBiH	700	10.684	33.060	44.444	1	5	29	45
4	FM unutrašnjih poslova	135.111	60.103	114.724	309.938	177	88	119	384
5	Federalno ministarstvo pravde	515.119	426.163	421.863	1.363.145	260	186	185	631
6	FM finansija	143.283	140.468	121.836	405.587	97	60	63	220
7	FM en., rudarstva i industrije	102.508	85.707	84.998	273.213	106	90	87	283
8	FM prometa i komunikacija	19.990	32.620	40.123	92.733	28	49	66	143
9	FM zdravstva	26.197	29.850	11.000	67.047	75	90	45	210
10	FM trgovine	6.477	19.820	14.072	40.369	11	20	12	43
11	FM prostornog uređenja	706.678	652.431	415.185	1.774.294	910	782	515	2207
12	FM poljop., vodop. i šumarstva	89.605	140.080	188.390	418.075	86	94	97	277
13	FM za pitanja boraca i invalida	101.855	293.938	429.022	824.815	50	189	377	616
14	FM rada i socijalne politike	63.870	62.888	115.413	242.171	7	13	11	31
15	FM raselj. osoba i izbjeglica	30.050	8.123	300	38.473	21	13	1	35
16	FM okoliša i turizma	56.326	98.946	18.805	174.077	31	30	21	82
	UKUPNO	2.016.923	2.182.195	2.144.185	6.343.303	1879	1781	1707	5377

Prilog broj 2: Broj ugovora i utrošena sredstva (2010, 2011 i 2012 g - uзорak)

Naziv institucije	UKUPNO UGOVORA		I GRUPA		II GRUPA	
	Broj ugovora	Iznos sredstava	Broj ugovora	Iznos sredstava	Broj ugovora	Iznos sredstava
Parlamenta FBiH – str. sl	108	125.874			108	125.874
Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	62	149.048			62	149.048
Vlada FBiH	45	44.444			45	44.444
FM unutrašnjih poslova	384	309.938	149	114.121	235	195.817
FM pravde	631	1.363.145	621	1.324.145	10	39.000
FM finansija	220	405.587			220	405.587
FM en., rud. i industrije	283	273.213	275	265.363	8	7.850
FM prometa i komunikacija	143	92.733			143	92.733
FM zdravstva	210	67.047	206	62.547	4	4.500
FM trgovine	43	40.369	25	26.916	18	13.453
FM prostornog uređenja	2.207	1.774.294	2.204	1.765.294	3	9.000
FM poljop., vodop. i šum.	277	418.075			277	418.075
FM za pitanja boraca i invalida odb.-osl.rata	616	824.815			616	824.815
FM rada i socijalne politike	31	242.171			31	242.171
FM ras. osoba i izbjeglica	35	38.473			35	38.473
FM okoliša i turizma	82	174.077			82	174.077
U K U P N O : 16 inst.	5.377	6.343.303	3.480	3.558.386	1.897	2.784.917

Prilog broj 3: Ugovori po vrstama poslova po institucijama iz uzorka

Naziv institucije	Vrste poslova					
	praćenje oblasti	izrada i praćenje propisa	izrada i praćenje strategije i projekata	usluge ⁴⁴	vozači	ostali poslovi
Parlamenta FBiH - stručne službe	----	----	da	da	----	da
Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	----	da	----	da	da	da
Vlada FBiH	----	da	da	----	da	da
FM unutrašnjih poslova	----	----	da	da	----	da
FM pravde	----	da	----	----	----	da
FM finansija	da	da	----	da	da	da
FM energije, rudarstva i industrije	----	da	----	da	----	----
FM prometa i komunikacija	---	da	----	da	da	----
FM zdravstva	---	da	----	----	----	----
FM trgovine	----	----	----	----	da	da
FM prostornog uređenja	----	----	----	----	----	da
FM poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	da	----	----	da	da	da
FM za pitanja boraca i invalida odb.-osl. rata	---	----	----	da	da	da
FM rada i socijalne politike	----	----	da	da	da	da
FM raseljenih osoba i izbjeglica	----	----	----	----	----	da
FM okoliša i turizma		da	da	da	da	da

Prilog broj 4: Broj kandidata koji su polagali stručni ispit po institucijama

Institucija	Broj kandidata	Iznos sredstava po kandidatu u KM	Prosječan postotak od uplaćeni sredstava koji ostaje za pokrivanje troškova institucije
FMUP	3.078	300 - 500	23%
FM pravde*	574	100 - 880	17%
FM energije, rudarstva i industrije	167	500 - 600	39%
FM prometa i komunikacija	1.127	100	63%
FM zdravstva	3.307	300 - 1.000	40%
FM trgovine	115	400	30%
FM prostornog uređenja	502	800	25%
FM poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva**	213	250-350	25%

⁴⁴ Usluge: prevođenja, zanatske, ugostiteljske, čuvarske i čišćenja

Prilog broj 5: Postupak institucija u planiranju sredstava za ugovore (Odgovori iz upitnika)

Rb	Institucija	Postupak koji se provodi u planiranju sredstava za ugovoru o djelu
1	Dom naroda Parlamenta FBiH	Planiranje se vrši na bazi ostvarenja prethodne godine
2	Predstavnički dom Parlamenta FBiH	Planiranje se vrši na bazi ostvarenja prethodne godine
3	Zajedničke službe Parlamenta FBiH	Planiranje se vrši na bazi ostvarenja prethodne godine
4	Ured predsjednika FBiH	Godišnjim i operativnim budžetima
5	Ured potpredsjednika FBiH	Sredstva su obuhvaćena sredstvima za ugovorene usluge a koje se planiraju obuhvaćajući u obzir i raniju potrošnju
6	Ured potpredsjednika FBiH	Nije odgovoreno
7	Vlada FBiH	Na bazi podataka iz već zaključenih ugovora-ugovoreni iznos za vrijeme trajanja ugovora, kao i eventualne informacije o izvjesno planiranim angažovanjima za koja u trenutku planiranja potrebnih sredstava nismo imali izvjesne informacije
8	Služba za zaj. posl. org. i tijela FBiH	Na osnovu izdataka iz prethodne budžetske godine i planiranih potreba za narednu godinu.
9	Ured Vlade za zakon. i uskl. sa prop. EU	Sredstva su planirana po Zakonu o načinu ostvarivanja ušteda u FBiH.
10	Ured Vlade FBiH za odnose sa javnošću	Sredstva za ugovore o djelu su planirana po Zakonu o načinu ostvarivanja ušteda u FBiH.
11	Ured za sar. i zast. pred Ustavnim sudom BiH	Sredstva za Ugovor o djelu su planirana i odobrena po osnovu člana 3. Zakonu o načinu ostvarivanja ušteda u FBiH (Sl.novine FBiH broj:50/09).
12	Federalna komisija za koncesije	Za Ugovore o djelu nisu planirana sredstva
13	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	Sredstva za ostale izdatke za druge usluge se planiraju na osnovu procjena organizacijskih jedinica
14	Federalna uprava policije	nisu odgovorili
15	Federalno ministarstvo pravde	Planiranje sredstava za rad se vrši prema instrukcijama za budžetske korisnike od strane FM finansija na bazi stvarnog utroška u prethodnoj godini i očekivanog troška u tekućoj
16	Kazneno popravni zavodi	Planiranje sredstava za rad se vrši prema instrukcijama za budžetske korisnike od strane Federalnog ministarstva finansija na bazi stvarnog utroška u prethodnoj godini i očekivanog troška u tekućoj godini
17	Federalno ministarstvo finansija	Nije odgovoreno
18	Porezna uprava	Na osnovu ukazane potrebe i dostavljenih zahtjeva Kantonalnih poreznih ureda vrši se analiza opravdanosti zahtjeva na osnovu koje se daje saglasnost za zaključivanje ugovora u skladu sa planiranim budžetskim sredstvima
19	Finansijska policija	Za Ugovore o djelu nisu planirana sredstva
20	FM energije, rudarstva i industrije	Na osnovu Pravilnika o uslovima i načinu vršenja određenih intelektualnih usluga u oblastima rudarstva, geologije, energije i industrije, a za čiju realizaciju se zaključuju ugovori o djelu, te planiranje sredstava u dosta manjem iznosu za poslove koji se iznimno javljaju, a za koje se također zaključuju ugovori
21	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	Prilikom izrade budžeta planiraju se sredstva za isplatu naknada po osnovu ugovora o djelu za poslove koje su predviđeni programom rada Ministarstva i na osnovu odgovorajućih propisa
22	FM za civilno zrakopl-FD za civ.avijaciju	U Programu prihoda i rashoda FED CAD planiraju se sredstva za konto 613900 u kome su sadržana sredstva i za ostale izdatke za druge posebne usluge (613976)
23	FM zdravstva	Nije odgovoreno
24	Zavod za javno zdravstvo FBiH	Nije odgovoreno
25	FM trgovine	Utrošak sredstava prethodne godine planirani projekti po kojima se trebaju angažirati vanjski saradnici daju plan potreba za tekuću proračunsku godinu
26	FM prostornog uređenja	Sredstva se planiraju prilikom izrade budžetskog zahtjeva za svaku budžetsku godinu na Podračunu i kao prihod i kao trošak
27	FM poljop., vodop. i šumarstva	Nije odgovoreno
28	Ustavni sud FBiH	Nisu dostavili upitnik
29	Vrhovni sud FBiH	Za Ugovore o djelu nisu planirana sredstva
30	Sudska policija	Nije odgovoreno
31	Fed.tužilaštvo FBiH	Planirana sredstva teško je realizirati s obzirom na nedostatak sredstava na pozicijama "materijalni troškovi", pa se često vrši preraspodjela sredstava sa drugih pozicija
32	Fed.pravobranilaštvo	Nisu dostavili upitnik
33	FM za pitanja boraca i invalida	Nije odgovoreno
34	FU za geo i imov.-pravne posl	Zahtjev u proračunu na poziciji 613900 Ugovorene i druge posebne usluge
35	Federalni zavod za statistiku	Planiranje sredstava u Federalnom zavodu za statistiku za ugovore o djelu zavisi od povećanja obima poslova koji ne spadaju u redovne djelatnosti Zavoda, a sve više novih projekata koje postavlja međunarodna zajednica. Zavod ne zaključuje Ugovore o povremenim i privremenim poslovima.

36	Fed. hidrometeorološki zavod	Za Ugovore o djelu nisu planirana sredstva
37	Arhiv FBiH	Sredstva planirana za prevođenje knjige, prospekata za izložbe, pravne i rač.usluge
38	Federalni zavod za programiranje razvoja	Sredstva se planiraju pri izradi budžetskih zahtjeva, a onda u okviru odobrenih sredstava jer su uvijek manja od našeg zahtjeva i u skladu sa raspoloživim sredstvima i stvarnim potrebama
39	Fed. direkcija robnih rezervi	Prilikom izrade DOB-a planiraju se i ova sredstva
40	Ured za reviziju institucija FBiH	Ne planiraju se
41	Federalna uprava za civilnu zaštitu	Planiranje sredstava vrši se na osnovu iskazanih potreba pojedinih sektora, a vodeći računa o prirodi poslova i pravnom osnovu zaključivanja ugovora o djelu i ugovora o povremenim i privremenim poslovima.
42	Gender centar FBiH	Planirano na temelju plana aktivnosti za navedene godine: konsultantske usluge, lektorisanje, prijevod sa stranog jezika, snimanje aktivnosti "Dajmo svoj glas ženama kandidat.", ugovor o zamjeni vozača za vrijeme bolovanja, ugovor o izradi liste kategorija registraturne građe o čuvanju dokumentacije, te ugovor o privremenim i povremenim poslovima - čistačica
43	Federalna novinska agencija	Nije dostavljen upitnik
44	FM razvoja, poduzet. i obrta	za posebne usluge nije bilo ugovora
45	FM rada i socijalne politike	Na bazi instrukcije
46	FM kulture i sporta	Sredstva za ugovore o djelu planiraju se zajedno sa ostalim uslugama u okviru pozicije 6139
47	FM raseljenih osoba i izbjeglica	Mjesečni neto iznos za ugovore o djelu iznosi je približno 650,00KM, te se prema procjenama obima posla planirao godišnji iznos.
48	FM obrazovanja i nauke	Sredstva nisu posebno planirana sredstava za ugovore o djelu i ugovora o povremenim i privremenim poslovima, nego se vršilo angažovanje vanjskih saradnika tokom godine, na osnovu ukazane potrebe, za obavljanje poslova kada su bile povećanje aktivnosti Ministarstva (javni pozivi i slično)
49	JU centar za edukaciju sudija i tužilaca	Prema Prema programu stručnog usavršavanja i početne obuke za sudija i tužioce. Program odobrava Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH.
50	Agencija za državnu službu FBiH	Na osnovu izdataka iz prethodne budžetske godine i planiranih potreba za narednu godinu.
51	Odbor državne službe za žalbe	Na osnovu izdataka iz prethodne budžetske godine i planiranih potreba za narednu godinu.
52	Federalni zavod za geologiju	Planirana sredstva u budžetu za 2010. godinu
53	Fed.zavod za agropedologiju	Sredstva se planiraju prilikom izrade budžeta i konkretno kod izrade planova stručnog obrazovanja i usavršavanja.
54	FZza poljoprivredu Sarajevo	Na osnovu godišnjeg Budžeta i na osnovu iskazanih potreba.
55	Fed. Agromedit zavod Mostar	Svi Ugovori su plaćeni s ovog konta
56	FM okoliša i turizma	Na bazi prethodne godine
57	FU za inspeksijske poslove	Na osnovu godišnjeg budžeta, a na osnovu iskazanih i planiranih potreba za istim.

Prilog broj 6: Trajanje ugovora o djelu po institucijama

Rb	Korisnik	UKUPNO UGOVORA	Trajanje u mjesecima											
			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	Dom naroda Parlamenta FBiH	43	38	2	3									
2	Predstavnički dom Parlamenta FBiH	48	31	7	10									
3	Zajedničke službe Parlamenta FBiH	17	15		1	1								
4	Ured predsjednika FBiH	40	11	12	17									
5	Ured potpredsjednika FBiH	12	3	5	3									1
6	Ured potpredsjednika FBiH	10	5	3	2									
7	Vlada FBiH	37	28	1	3	3			1			1		
8	Služba za zaj. posl. org. i tijela FBiH	26	11	2		1		1	3	2	2	2	1	1
9	Ured Vlade za zakon. i uskl. sa propisima EU	2	1				1							
10	Ured Vlade FBiH za odnose sa javnošću	3	3											
11	Ured za sar. i zast. pred Ustavnim sudom BiH	3		3										
12	Federalna komisija za koncesije	0												
13	FM unutrašnjih poslova	384	185	174	14	1		10						
14	Federalna uprava policije	14					3	6						5
15	Federalno ministarstvo pravde	631	631											
16	Kazneno popravni zavodi	266	266											
17	Federalno ministarstvo financija	220	11	186	19		2	2						
18	Porezna uprava	20	20											
19	Financijska policija	0												
20	FM energije, rudarstva i industrije	283	8					275						
21	FM prometa i komunikacija	143	125	3	9		3	3						
22	FD za civilnu avijaciju	265	140		125									
23	FM zdravstva	210	199	4	7									
24	Zavod za javno zdravstvo FBiH	101	29	6	5	5	4	7	5	2	4	4	4	26
25	FM trgovine	43	5	4	2	1	1	6	3		7	5	6	3
26	FM prostornog uređenja	2207	2204											3
27	FM poljop., vodop. i šumarstva	277	261	5		2		9						
28	Ustavni sud FBiH	14	14											
29	Vrhovni sud FBiH	0												
30	Sudska policija	4	4											
31	Fed.tužilaštvo FBiH	4					1	1			1			1
32	Fed.pravobranilaštvo	7	7											
33	FM za pitanja boraca i invalida	616	72	447	58	17	8	8	1					5
34	FU za geod i imov-pravne poslove	46	32	4	3	3		1	1	1	1			
35	Federalni zavod za statistiku	488	359	7	19	1		8						94
36	Federalni hidrometeorološki zavod	0												
37	Arhiv FBiH	25	11	6	1									7
38	FZ za programiranje razvoja	7	3		1									3
39	Federalna direkcija robnih rezervi	4							3					1
40	Ured za reviziju institucija FBiH	1						1						
41	Federalna uprava za civilnu zaštitu	21	16	5										
42	Gender centar FBiH	15												15
43	Federalna novinska agencija	?												
44	FM razvoja, poduzetništva i obrta	12	9	2		1								
45	FM rada i socijalne politike	31		3	6	4	1	4	2		3			8
46	FM kulture i sporta	6	6											
47	FM raseljenih osoba i izbjeglica	35	20	8	7									
48	FM obrazovanja i nauke	7	7											
49	JU centar za eduk. sudija i tužilaca	655	655											
50	Agencija za državnu službu FBiH	21	3	7	5			6						
51	Odbor državne službe za žalbe	9	2			6								1
52	Federalni zavod za geologiju	1												1
53	Fed.zavod za agropedologiju	8	5	3										
54	FZ za poljoprivredu Sarajevo	27	27											
55	Fed. Agromedit. zavod Mostar	33	3	11	4	3		2	1	2				7
56	FM okoliša i turizma	82	63	4	8		1	4				1	1	
57	FU za inspeksijske poslove	92	5	15	10	7	20	7	3	1	3	1	1	19
UKUPNO :		7.575	5.553	939	342	56	45	361	23	8	21	14	13	201

Prilog broj 7: Uposleni i vanjski saradnici u svim institucijama

Rb	INSTITUCIJA	Uposlenici			Vanjski saradnici			Ukupno ugovora
		2010.	2011.	2012.	2010.	2011.	2012.	
1	Dom naroda Parlamenta FBiH					24	19	43
2	Predstavnički dom Parlamenta FBiH				3	19	26	48
3	Zajedničke službe Parlamenta FBiH		1		6	8	2	17
4	Ured predsjednika FBiH		12	3	2	3	20	40
5	Ured potpredsjednika FBiH				3	3	6	12
6	Ured potpredsjednika FBiH				5	2	3	10
7	Vlada FBiH		2	1	1	4	29	37
8	Služba za zaj. posl. org. i tijela FBiH				8	10	8	26
9	Ured Vlade za zakon. i uskl. sa propisima EU					1	1	2
10	Ured Vlade FBiH za odnose sa javnošću					2	1	3
11	Ured za sar. i zast. pred Ustavnim sudom BiH					1	2	3
12	Federalna komisija za koncesije							0
13	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova				177	88	119	384
14	Federalna uprava policije				6	5	3	14
15	Federalno ministarstvo pravde				260	186	185	631
16	Kazneno popravni zavodi	2	2	2	85	84	91	266
17	Federalno ministarstvo financija				97	60	63	220
18	Porezna uprava				9	7	4	20
19	Financijska policija							0
20	FM energije, rudarstva i industrije	60	33	47	46	57	40	283
21	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	19	33	36	9	16	30	143
22	FM za civilno zrakopl.-FD za civilnu avijaciju				144	80	41	265
23	FM zdravstva				75	90	45	210
24	Zavod za javno zdravstvo FBiH	26	8	5	31	14	17	101
25	FM trgovine				11	20	12	43
26	FM prostornog uređenja	151	178	127	759	604	388	2207
27	FM poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva				86	94	97	277
28	Ustavni sud FBiH				5	6	3	14
29	Vrhovni sud FBiH							0
30	Sudska policija				1	3	0	4
31	Fed.tužilaštvo FBiH				1		3	4
32	Fed.pravobranilaštvo				2	2	3	7
33	FM za pitanja boraca i invalida				50	189	377	616
34	FU za geodetske i imovinsko-pravne poslove				12	10	24	46
35	Federalni zavod za statistiku				133	215	140	488
36	Federalni hidrometeorološki zavod				0	0	0	0
37	Arhiv FBiH				4	10	11	25
38	Federalni zavod za programiranje razvoja				3	1	3	7
39	Federalna direkcija robnih rezervi					3	1	4
40	Ured za reviziju institucija FBiH						1	1
41	Federalna uprava za civilnu zaštitu	3	3		6	5	4	21
42	Gender centar FBiH				8	3	4	15
43	Federalna novinska agencija							?
44	FM razvoja, poduzetništva i obrta				8		4	12
45	FM rada i socijalne politike				7	13	11	31
46	FM kulture i sporta					3	3	6
47	FM raseljenih osoba i izbjeglica				21	13	1	35
48	FM obrazovanja i nauke				4	3		7
49	JU centar za edukaciju sudija i tužilaca			2	172	232	249	655
50	Agencija za državnu službu FBiH				7	6	8	21
51	Odbor državne službe za žalbe				1	4	4	9
52	Federalni zavod za geologiju				1			1
53	Fed.zavod za agropedologiju				3	4	1	8
54	Fed. Zavod za poljoprivredu Sarajevo							?
55	Fed. Agromediteranski zavod Mostar				9	19	5	33
56	FM okoliša i turizma				31	30	21	82
57	Federalna uprava za inspekcijske poslove				30	35	27	92
	U K U P N O :	261	272	223	2.342	2.286	2.165	7.575

Prilog broj 7a: Procjena sklopljenih ugovora sa uposlenicima i vanjskim saradnicima institucija iz uzorka

Naziv institucije	Broj ugovora	Uposlenici institucije	Vanjski saradnici
Parlamenta FBiH - stručne službe	108	71 %	29 %
Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH	62	24 %	76 %
Vlada FBiH	45	7 %	93 %
Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	283	49 %	51 %
Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	143	62 %	38 %
Federalno ministarstvo prostornog uređenja	2.207	21 %	79 %
Prosječno sklopljeni ugovori:		39 %	61 %

Prilog broj 8: Postupak zaključivanja ugovora o djelu –odgovori iz upitnika

R b	Korisnik	Na koji način se vrši odabir ko može biti ili sa kim se zaključuje ugovor o djelu ili donosi rješenje u okviru ostalih ugovorenih usluga? (opišite)
1	Dom naroda Parlamenta FBiH	Odabir vrši sekretar doma samostalno kao naredbodavac za materijalno-finansijsko poslovanje
2	Predstavnički dom Parlamenta FBiH	Odabir vrši sekretar doma samostalno kao naredbodavac za materijalno-finansijsko poslovanje
3	Zajedničke službe Parlamenta FBiH	Odabir vrše sekretari domova samostalno kao naredbodavci za materijalno-finansijsko poslovanje
4	Ured predsjednika FBiH	Nije odgovoreno
5	Ured potpredsjednika FBiH	Radi se o ugovorima o djelu o izvršenju takvih poslova za koje je nastala potreba u datom trenutku
6	Ured potpredsjednika FBiH	Prema trenutno dostupnim stručnim kadrovima za tu vrstu posla
7	Vlada FBiH	Na osnovu prirode posla za koju se zaključuje ugovor
8	Služba za zaj. posl. org. i tijela FBiH	Osobe za obavljanje navedenih poslova angažuju se iz institucija koje su smještene u susjednim ili istim zgradama u kojima se nalaze i naše službene prostorije. Strogo se vodi računa o stručnosti angažiranja saradnika po ugovoru o djelu imajući u vidu da su isti angažirani za poslove utvrđene Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Službe.
9	Ured Vlade za zakon. i uskl. sa propisima EU	Po potrebi i po kvalifikaciji.
10	Ured Vlade FBiH za odnose sa javnošću	Na osnovu iskazane stručnosti i kvaliteta rada.
11	Ured za sar. i zast. pred Ustavnim sudom BiH	Vrši se na osnovu iskazane stručnosti i kvaliteta rada.
12	Federalna komisija za koncesije	Nije odgovoreno
13	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	Prema stručnosti i poznavanju date oblasti
14	Federalna uprava policije	Obzirom na stručnu spremu
15	Federalno ministarstvo pravde	ministar pravde po Pravilniku o unutarnjoj organizaciji
16	Kazneno popravni zavodi	Konsultacije direktora sa sektorom za pravne i računovodstvene poslove, postupak direktnog sporazuma; ima Zakonsko ovlaštenje za sklapanje ugovora o djelu i postoji Pravilnik o unutarnjoj organizaciji. Prilikom odabira lica sa kojim se sklapa ugovor direktor zavoda vodi računa da odabir bude iz reda stručnjaka koji su se dokazali svojim stručnim radom iz oblasti za koju se ugovor sklapa
17	Federalno ministarstvo finansija	Nije odgovoreno
18	Porezna uprava	Na osnovu dostavljenih aplikacija vrši se analiza i ocjena aplikanta, te izbor najboljeg aplikanta za poslove za koje je planirano zaključivanje ugovora
19	Finansijska policija	Nije odgovoreno
20	FM energije, rudarstva i industrije	Angažovanje spoljnih članova komisija vršen je sa liste stručnih lica iz oblasti definisanih Pravilnikom. Lista stručnih lica je formirana putem javnog poziva. Angažovanje zaposlenika Ministarstva je vršeno na osnovu stručne osposobljenosti za obavljanje poslova za pojedine oblasti iz Pravilnika
21	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	Na osnovu kvalifikacija i intervjuja se vrši odabir osobe sa kojom se zaključuje ugovor o djelu
22	FM za civilno zrakoplovstvo-FD za civilnu avijaciju	Načelnici organizacijskih jedinica FED CAD iskazuju svoje potrebe i zahtjeve prema direktoru FED CAD, pri čemu načešće predlažu i osobe za izvršenje poslova.
23	FM zdravstva	Ministar
24	Zavod za javno ztravstvo FBiH	Nije odgovoreno
25	FM trgovine	Nije odgovoreno
26	FM prostornog uređenja	Putem javnog poziva u javnim glasilcima, Ministar odabire sa liste koji ispunjavaju uslove
27	FM poljop., vodop. i šumarstva	Nije odgovoreno
28	Ustavni sud FBiH	Nisu dostavili upitnik
29	Vrhovni sud FBiH	Nije odgovoreno
30	Sudska policija	Stručne i kompetentne osobe za izvršenje konkretnih poslova preciziranih zaključenim ugovorom
31	Fed.tužilaštvo FBiH	Potreba posla - sudski vještaci (usluge prevođenja dokumenata iz spisa, procjena vrijednosti starog motornog vozila radi prodaje)

32	Fed.pravobranilaštvo	Nisu dostavili upitnik
33	FM za pitanja boraca i invalida	Ministar
34	FU za geo i imov-pravne posl.	Temeljem stručnog znanja iz oblasti koja je predviđena ugovorom
35	Federalni zavod za statistiku	Pri zaključivanju Ugovora o djelu, odabir se vrši iz postojeće mreže anketara i vanjskih saradnika koji su već ranije učestvovali u anketama
36	Fed. hidrometeorološki zavod	Nije odgovoreno
37	Arhiv FBiH	Bira se najbolja ponuda prilikom odabira osobe s kojom se potpisuje ugovor
38	Federalni zavod za programiranje razvoja	Odabir vanjskih saradnika se vrši na osnovu dokazane stručnosti, poznavanje oblasti i kvaliteta rada. S obzirom da se radilo o mnogo manjim iznosima koji nisu prelazili 6.000,00 KM ugovori o djelu su se sklapali putem direktnog sporazuma.
39	FD robnih rezervi	Provjereni osoba koja je ranije bila angažirana i pokazala se uspješnom u poslu
40	Ured za reviziju institucija FBiH	Posjedovanje stručne spreme i radno i kvalifikaciono iskustvo u struci potrebnoj za obavljanje poslova i zadataka za koje se ukazala potreba angažmana spoljnih saradnika
41	Federalna uprava za civilnu zaštitu	Odabir se vrši shodno Zakonu o javnim nabavkama, ispituje se tržište, stručnost izvršioca za obavljanje predmetnih poslova, a vodeći računa o adekvatnoj razmjeni vrijednosti za novac
42	Gender centar FBiH	Temeljem Zakona o javnim nabavkama
43	Federalna novinska agencija	Nisu dostavili upitnik
44	FM razvoja, poduz. i obrta	Direktno ministar
45	FM rada i socijalne politike	Ministar
46	FM kulture i sporta	Zaključivanje ugovora o djelu ili donošenje rješenja vrši se na prijedlog rukovodioca organa-ministra
47	FM raseljenih osoba i izbjeglica	Prema prirodi posla i prepruci odabir je vršio Ministar
48	FM obrazovanja i nauke	Odlukom Federalne ministric obrazovanja nauke, na osnovu ukazane potrebe za povremeno angažovanje vanjskog saradnika na prijedlog sektora odnosno Kabineta ministric
49	JU centar za edukaciju sudija i tužilaca	Listu edukatora usvaja Upravni odbor Centra uz saglasnost Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH. Edukatori su pravni stručnjaci za pojedine pravne oblasti; Na osnovu složenosti poslova koje treba obaviti i stručne ospobljenosti izvršitelja posla.
50	Agencija za državnu službu FBiH	Osobe za obavljanje navedenih poslova angažuju se iz institucija koje su smještene u susjednim ili istim zgradama u kojima se nalaze i naše službene prostorije.
51	Odbor državne službe za žalbe	Osobe za obavljanje navedenih poslova angažuju se iz institucija koje su smještene u susjednim ili istim zgradama u kojima se nalaze i naše službene prostorije.
52	Federalni zavod za geologiju	Ugovor o djelu je sklopljen za najsloženije poslove sa ekspertom za oblast geotermalne energije
53	Fed.zavod za agropedologiju	Nema obrazloženja
54	FZ za poljoprivredu Sarajevo	Na prijedlog neposrednog rukovodioca, direktor upoznaje stručni kolegij i donosi odluku o angažovanju izvršioca.
55	Fed. agromediteranski zavod Mostar	Odabir se vršio s obzirom na poznavanje prirode lab.poslova i stručnosti i odgovornosti. U lab.za zdravstvenu ispravnost namirnica,u postupku ovlašćivanja Lab.za oblasti mikrobiologije FMPVŠ naloilo potrebu upošljavanja osobe sa zvanjem znanstvenog stupnja za dobivanje Rješenja o ovlaštenju Lab.za zdravstvenu ispravnost namirnica
56	FM okoliša i turizma	Ministar
57	Federalna uprava za inspekcijske poslove	Prema vrsti i složenosti poslova za kojima je bila potreba a isti nisu sistematizovani u pravilniku o sistematizaciju.

Prilog broj 8a: Struktura načina zaključivanja ugovora svih federalnih institucija

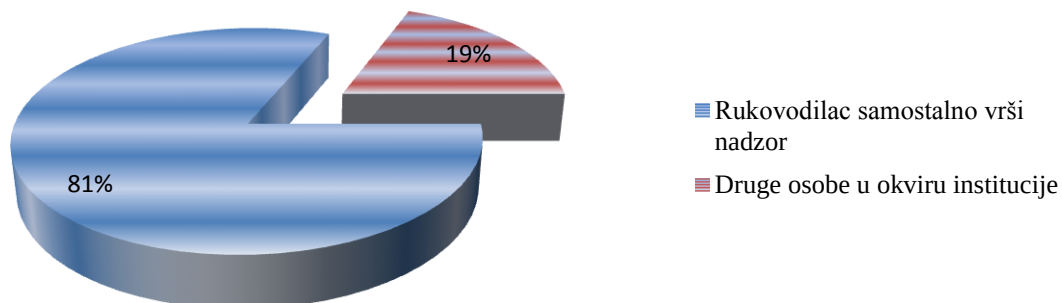

Prilog broj 9: Način na koji federalne institucije provode nadzor (odgovori iz upitnika)

Rb	Korisnik	Ko je vršio nadzor nad realizacijom ugovora ili rješenja u okviru ostalih ugovorenih usluga?
1	Dom naroda Parlamenta FBiH	Sekretar doma na osnovu izvještaja o izvršenim aktivnostima
2	Predstavnički dom Parlamenta FBiH	Sekretar doma na osnovu izvještaja o izvršenim aktivnostima
3	Zajedničke službe Parlamenta FBiH	Sekretari domova na osnovu izvještaja o izvršenim aktivnostima
4	Ured predsjednika FBiH	Predstojnik ureda
5	Ured potpredsjednika FBiH	Šef kabineta
6	Ured potpredsjednika FBiH	Sekretar savjetnik
7	Vlada FBiH	Sekretar vlade
8	Služba za zaj. posl. org. i tijela FBiH	Predsjedavajući Odbora državne službe za žalbe FBiH; Šefovi odsjeka i pomoćnici direktora
9	Ured Vlade za zakon. i uskl. sa propisima EU	Direktor
10	Ured Vlade FBiH za odnose sa javnošću	Dir. Ureda Vlade FBiH za odnose s javnošću Raska Bračković-Denjalić
11	Ured za sar. i zast. pred Ustavnim sudom BiH	Vrši se na osnovu iskazane stručnosti i kvaliteta rada.
12	Federalna komisija za koncesije	Nisu odgovorili
13	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	Nadzor nad realizacijom ugovora o djelu vršio je predlagač koji je iskazao potrebu z zaključenje ugovora
14	Federalna uprava policije	Rukovodioci org.jedinica gdje su osobe angažovane
15	Federalno ministarstvo pravde	Federalni ministar pravde
16	Kazneno popravni zavodi	Sektor za pravne poslove; Direktor zavoda/ Medicinska služba KPZ
17	Federalno ministarstvo finansija	Nije odgovoreno
18	Porezna uprava	Neposredni rukovodioci u Kantonalnim poreznim uredima i Središnjem uredu
19	Finansijska policija	Nije odgovoreno
20	FM energije, rudarstva i industrije	Nadzor nad realizacijom ugovora vrše po redoslijedu: predsjednici komisija i rukovodioci sektora, finansijsko računovodstvena služba, ministar.
21	Federal ministarstvo prometa i komunikacija	Neposredno nadređeni
22	FM za civilno zrakoplovstvo-FD za civilnu avijaciju	Nadzor nad realizacijom ugovora vrše nadređene osobe sukladno organizacijskoj strukturi FED CAD, a za svaki ugovor o djelu obvezno je dostavljanje izvješća od strane osobe s kojom je ugovor zaključen
23	FM zdravstva	Rukovodilac finansijskog sektora
24	Zavod za javno zdravstvo FBiH	Nije odgovoreno
25	FM trgovine	Institucija odnosno FMT
26	FM prostornog uređenja	Stručna lica iz službe,koja kordiniraju pri obavljanju određene radnje i Ministar
27	FM poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	Nije odgovoreno
28	Ustavni sud FBiH	Nisu dostavili upitnik
29	Vrhovni sud FBiH	Nije odgovoreno
30	Sudska policija	Glavni zapovjednik Sudske policije FBiH
31	Fed.tužilaštvo FBiH	Glavni federalni tužitelj i sekretar tužiteljstva
32	Fed.pravobranilaštvo	Nisu dostavili upitnik
33	FM za pitanja boraca i invalida	Ministar
34	FU za geodetske i imovinsko-pravne poslove	Direktor uprave
35	Federalni zavod za statistiku	Nadzor nad realizacijom ugovora od djelu vrše načelnici Službi /Ureda Federalnog zavoda za statistiku, šefovi organizacionih jedinica, pomoćnici direktora Zavoda i druge osobe koje direktor ovlasti.
36	Federalni hidrometeorološki zavod	Nije odgovoreno
37	Arhiv FBiH	Direktor
38	Federalni zavod za programiranje razvoja	Direktor i Sekretar Zavoda
39	Federalna direkcija robnih rezervi	Rukovodioci odjela
40	Ured za reviziju institucija FBiH	Rukovodioci sektora i menadžment Ureda za reviziju institucija FBiH
41	Federalna uprava za civilnu zaštitu	Rukovodilac Federalnog operativnog centra i direktor Uprave
42	Gender centar FBiH	Ravnateljica Gender Centra u suradnji sa rukovoditeljicama sektora
43	Federalna novinska agencija	Nisu dostavili upitnik
44	FM razvoja, poduzetništva i obrta	ministar
45	FM rada i socijalne politike	Ministar i sekretar
46	FM kulture i sporta	Nadzor vrši rukovodilac organizacione jedinice za koju se zaključuje ugovor
47	FM raseljenih osoba i izbjeglica	Rukovodilac Sektora/ Odsjeka u kojem je posao urađen
48	FM obrazovanja i nauke	Federalna ministrica obrazovanja i nauke uz konsultacije sa nadležnim pomoćnikom
49	JU centar za edukaciju sudija i tužilaca	Komisija koju imenuje Upravni odbor Centra; Direktor JU Centra za

		edukaciju sudija i tužilaca u FBiH
50	Agencija za državnu službu FBiH	Rukovodioci organizacionih jedinica Agencije za državnu službu FBiH
51	Odbor državne službe za žalbe	Predsjedavajući Odbora državne službe za žalbe FBiH
52	Federalni zavod za geologiju	Direktor
53	Fed.zavod za agropedologiju	Rukovodilac sektora za čije potrebe su angažovani izvršioci posla.
54	Fed. Zavod za poljoprivredu Sarajevo	Nadzor vrši direktor po dostavljenom izvještaju uz saglasnost neposrednog rukovodioca.
55	Fed. Agromediteranski zavod Mostar	Nadzor nad realizacijom Ugovora vršio je Pomoćnik direktora Odjeljenja u sklopu kojeg se vrše poslovi za koje su zaključeni ugovori o djelu, a Direktor FAZ svakog mjeseca nadzire realizaciju ugovora prilikom mjesečnog Izvješća u pogledu odrađene količine poslova, na sastanku Stručnog kolegija
56	FM okoliša i turizma	Ministar
57	Federalna uprava za inspekcijske poslove	Rukovodilac organa uprave ili ovlašteno lice

Prilog broj 9a: Struktura nadzora

REFERENCE:

1. Akcioni plan za provođenje Polaznih osnova Strategije drumskog saobraćaja FBiH 2008-2013.godina
2. Centar za istraživačko novinarstvo, www.cin.ba
3. Dokument okvirnog budžeta 2010-2012.godina
4. Izvještaji finansijske revizije Ureda za reviziju institucija u FBiH
5. Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2009., 2010., 2011. i 2012.godinu
6. Informacija o stanju javne zaduženosti BiH na dan 31.12.2011. godine, Ministarstvo finansija, Sarajevo, maj 2012.godine
7. Informacija o vanjskom i unutarnjem dugu FBiH na dan 31.12.2010.god, FM finansija, Sarajevo, juni 2011.
8. Instrukcija za budžetske korisnike broj 2 od 23.08.2011.godine
9. Odluka o načinu obrazovanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja Federalnih organa državne uprave; 165.sjednica održana 09.03.2011.godine i Zaključak V.broj 110/2012 (od 01.02.2012.godine) - zaključak Vlade FBiH za provođenje revizije koja se odnosi na kontrolu korištenja prava iz oblasti branilačko invalidske zaštite
10. Odluka o davanju saglasnosti za angažovanje u toku organizovanja obuke polaznika Policijske akademije FMUP-a
11. Program rada Vlade FBiH za mandatni period 2010.-2014.godine, Sarajevo decembar/prosinac 2011.godine
12. Program mjera za ublažavanje posljedica globalne ekonomske krize i unapređenja poslovnog ambijenta, Ekonomsko-socijalno vijeće za teritorij Federacije BiH, Sarajevo decembar/prosinac 2008.godine
13. Preraspodjele i rebalansi Budžeta FBiH za 2009., 2010., 2011. i 2012.godinu
14. Zaključak Vlade FBiH (Zaključak V.broj 1344/11 od 09.11.2011.godine; Zaključak V.broj 192/11; i V.broj 1197/11)

ZAKONI:

15. Uredba o dopunskim poslovima osnovne djelatnosti i poslovima pomoćne djelatnosti iz nadležnosti organa državne službe koje obavljaju namještenici, Sl. novine FBiH, broj 69/05
16. Uredba o planiranju, organizaciji i provedbi stručnog obrazovanja i usavršavanja državnih službenika u organima državne službe u FBiH, 58.sjednica održana 22.08.2012.godine
17. Uredba o poslovima osnovne djelatnosti iz nadležnosti organa državne službe koje obavljaju državni službenici, uvjeti za vršenje tih poslova i ostvarivanje određenih prava iz radnog odnosa, Službene novine FBiH, broj 35/04, 3/06, 19/12.
18. Zakon o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine, Službene novine FBiH, broj 19/06, 76/08, 5/09, 32/09, 51/09, 9/10, 36/10 i 45/10
19. Zakon o državnoj službi u FBiH, Službene novine FBiH, broj 29/03
20. Zakon o Federalnim ministarstvima i drugim tijelima Federalne uprave, Službene novine FBiH, broj 58/02, 19/03, 38/05, 2/06, 8/06 i 61/06
21. Zakon o izvršavanju budžeta, Službene novine FBiH, broj 14/11
22. Zakon o načinu ostvarivanja ušteda u FBiH, Službene novine FBiH, broj 50/09
23. Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH, Sl. novine FBiH, broj 49/05
24. Zakon o obligacionim odnosima FBiH, Službene novine FBiH, broj 29/03, 42/11
25. Zakon o organizaciji organa uprave u FBiH, Službene novine FBiH, broj 35/5
26. Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH, Službene novine FBiH, broj 83/09
27. Zakon o radu, Službene novine FBiH, broj 43/99, 32/00, 29/03
28. Zakon o trezoru u FBiH; Službene novine FBiH, broj 19/03, 79/07

PRAVILNICI STRUČNIH ISPITA

29. Pravilnik o polaganju stručnog ispita za određene poslove u oblasti rudarstva, Službene novine FBiH, broj 75/11
30. Pravilnik o postupku polaganja i sadržaju posebnog stručnog ispita za matičara, Službene novine FBiH, broj 37/12
31. Pravilnik o pripravičkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika, Službene novine FBiH, broj 6/11
32. Pravilnik o programu i načinu polaganja stručnog ispita zaposlenika geološke struke, Službene novine FBiH, broj 38/11
33. Pravilnik o sadržaju i načinu polaganja stručnog ispita namještenika u organima državne službe u FBiH, Službene novine FBiH, broj 66/05
34. Pravilnik o stručnom ispitu za turističke vodiče, Službene novine FBiH, broj 32/09
35. Pravilnik o stručnom ispitu za voditelja poslovnice, Službene novine FBiH, broj 32/09
36. Program ispita za namještenike u organima državne službe u Federaciji BiH
37. Program rada Federalne uprave za inspekcijske poslove za 2012.godinu
38. Polazne osnove strategije sigurnosti drumskog saobraćaja FBiH (2008.-2013.), Sarajevo, januar 2008
39. Uredba o uvjetima i načinu polaganja stručnog arhivističkog ispita i načina sticanja stručnih zvanja u arhivističkoj struci, Službene novine FBiH, broj 53/03